

73690

1837

oder einer sonstigen Zustellung

der Dauer des hierortigen Aufenthalts

enthalts = oder Wohnort

(agrarische)

oder verheiratet)

Land

und Land

nahmen

(ist eingezogen) allein oder mit

Sauseigentümer

Wasse

Stadt

Spifek

Spifek

velikiga Katehisma

v'

prafhanjii ino odgovorih.

Vela nesvesan 8 Kr. S. D.
svesan v' lédernat rob 11 Kr. S. D.



S' pregnadlivim perpuštenjam kralovske zefarske svetlosti,
ino s'
dovolenjam duhovnih naprejpostavljenih.

V' G r a d z u,
se najdejo per v'féh bukvovésih, ino natifnjene s'
Tanzerovimi pifmenzami.

1 8 4 5.

Slak

73690



N. 26. II. 1947/1323

U v o d.

Pr. Kaj se pravi Katehiseem?

Odg. Katehiseem se pravi podvuzhenje v' kerfhanfko-katolfskimu navuku; tako se tudi imenujejo sploh bukve, v' katerih je ti navuk sapopaden.

Pr. V' koliko postavah je kerfhanfko-katolfski navuk v' tému Katehismu naprejneshen?

Odg. Kerfhanfko-katolfski navuk je v' tému Katehismu v' petih postavah ino v' enimu perstavku naprejneshen.

Pr. Katére so te pet postave?

Odg. Te pet postave so:

1. Véra.
2. Vupanje.
3. Lubésen.
4. Sveti Sakramenti.
5. Kerfhanfska praviza.

Perstavik govori od zhvetérikh poslédnih rezhi.

I. P o s t a v a.

O d v é r e.

I. R a s d é l i k.

Kaj katolshka véra je.

Pr. Kaj se pravi keršhanfko-katolshko vérovati?

Odg. Keršhanfko-katolshko vérovati se pravi, vse sa rešnizo dershati, kar je Bog rasodél, ino kar zirkva vervati naprejpostavi.

Pr. Ali k' svelizhanju ni sadošti, de katolshki kristjan le v' ferzi vérje, kar je Bog rasodél?

Odg. K' svelizhanju ni sadošti, de katolshki kristjan le v' ferzi verje, kar je Bog rasodél; on more tudi:

1. svojo véro v' djanji kasati,
2. kar v' ferzi verje, kadar je potrebno, s' vustami ozhitno sponati.

Pr. Sakaj moremo vérovati, kar je Bog rasodél?

Odg. Mi moremo vérovati, kar je Bog rasodél, kér je Bog vezhna rešniza ino nefkonzhna modrost, katéra ne more ne golufati, ne golufana biti.

Pr. Je li véra vsakimu zhloveku, kateri hozhe svelizhan biti, potrebna?

Odg. Véra je vsakimu zhlovéku, kateri hozhe svelizhan biti, potrebna; sakaj bres vére je nemogozhe, Bogu se dopasti.

Pr. Kar more vsak zhlovek, kadar k' pameti pride, potrebno vediti ino vérovati, de bo svelizhan?

Odg. Vsak zhlovek, kadar k' pameti pride, more, de bo svelizhan, potrebno véditi ino vérovati:

1. De je en Bog.

2. De je Bog pravizhen sodnik, katéri dobro plazha ino hudo skrajša.

3. De so tri boshje pershone eniga bitja ino ene nature, Ozha, Sin, ino sveti Duh.

4. De je druga boshja pershona zhlovek postal, de bi nas skos smert na krishi odreshila, ino vezhno svelizhala.

Pr. Katére resnize imá vsak katolshki kristjan sraven sgornih poglavitnih navukov kershanfko-katolshke vére she véditi ino vérovati?

Odg. Vsak katolshki kristjan imá sraven sgornih poglavitnih navukov kershanfko-katolshke vére she véditi ino vérovati:

1. De je zhloveshka dusha nevmerjozha.

2. De je gnada boshja k' svelizhanju potrebna, ino de zhlovek bres gnade niz saflushenja vrédniga sa vezhno shivljenje storiti ne more.

Pr. Kaj je vsakimu katolshkimu kristjanu sapovedano véditi?

Odg. Vsakimu katolshkimu kristjanu je sapovedano véditi:

1. Apostolško véro.

2. Gospodovo molitvo.

3. Deset sapovedi boshjih ino pet zirkvénih sapovedi.

4. Sedem svetih Sakramentov.

5. Kerfhanfko pravizo.

Pr. Kde je to, kar katolfski kristjan vérovati more, posebno sapopadeno?

Odg. Kaj katolfski kristjan vérovati more, je posebno v' apostolfski véri sapopadeno.

Pr. Kako se moli apostolfska véra?

Odg. Apostolfska véra se tako moli:

Jes vérujem na Boga Ozheta, vsigamogozhniga stvarnika nebes ino semle. Ino na Jesufa Kristufa, fina njegoviga ediniga, Gospoda nashiga. Katéri je spozhet od svetiga Duha, rojen is Marie divize. Je terpel pod Ponziam Pilatusham, krishan bil, vmerl, ino v' grob poloshen. Dol je shel pred pekel, na tretji den od smerti vstal. Gor je shel v' nebéfa, sedi na desnizi Boga, Ozhéta vsigamogozhniga. Od ondot bo prishel sodit shive ino mertve. Jes vérujem na svetiga Duha. Sveto katolfsko zirkvo, gmajno svetnikov. Odpuhanje grehov. Vstajenje mesa. Ino vezhno shivljenje. Amen.

Pr. Keliko rasdélkov ima apostolfska véra?

Odg. Apostolfska véra ima dvanajst rasdélkov.

II. Rasdélik.

Od dvanajst rasdélkov vére.

§. 1. *Od perviga rasdélka vére.*

Jas vérujem na Boga Ozheta, vfigamogozhniga stvarnika nebél ino semle.

a. *Od Boga.*

Pr. Je vezh kakor en Bog?

Odg. Le en sam Bog je.

Pr. Kaj je Bog?

Odg. Bog je sam od sebe naj popolnomejšo bitje?

Pr. Je vezh boshjih perfhon?

Odg. Boshje perfhone so tri.

Pr. Kako se imenujejo tri boshje perfhone?

Odg. Perva boshja perfhona se imenuje Ozha, druga Sin, tretja sveti Duh.

Pr. Kako se imenujejo tri boshje perfhone vkup?

Odg. Tri boshje perfhone vkup se imenujejo presveta Trojiza.

Pr. Skos kaj sposna katolfhki kristjan presveto Trojizo?

Odg. Katolfhki kristjan sposna presveto Trojizo skos snamenje svetiga krisha, kér on per prekrishanji vsako teh tréh boshjih perfhon imenuje.

Pr. Kaj katolfhki kristjan she vezh sposna skos snamenje svetiga krisha?

Odg. Katolfhki kristjan she tudi sposna skos

snamenje svetiga krisha, de naš je Jesus Kristus, kadar je na krishi vmerl, fkos svojo smert odrefhil.

Pr. Kako se stori krish?

Odg. Krish se stori s' desnoj rokoj, kér se s' njoj zhelo, vušta ino persi sasnamivajo, ino se rezhe: V' iméni Boga † Ozheta, ino † Sina, ino † svetiga Duha. Amen.

b. Od Stvarjenja.

Pr. Kdo je vse stvaril?

Odg. Bóg je stvaril nebo ino semlo, ino vse, kar je.

Pr. Kaj se pravi beséda stvariti?

Odg. Beséda stvariti se pravi, is nizhesa kaj storiti.

Pr. Katére so naj imenitnejšhe stvari boshje?

Odg. Naj imenitnejšhe stvari boshje so angeli ino zhlovek.

Pr. Kaj so angeli?

Odg. Angeli so zhísti duhi, katéri imajo sastopnost ino voljo, teléfa pa nimajo.

Pr. Sakaj je Bog angele stvaril?

Odg. Bog je angele stvaril, de bi njega zhastili, lubili ino molili, njemu flushili, ino ludi varovali.

Pr. Kako je Bog angele stvaril?

Odg. Bog je angele v' svoji gnadi ino s' velikimi popolnostimi stvaril.

Pr. So tudi vsi angeli v' gnadi boshji ostali?

Odg. Veliko angelov je gnado boshjo fkos gréh prevsetnosti sgubilo.

Pr. Kako je Bog prevsétne angele fhtrařfal?

Odg. Bog je prevsétne angele, katéri se hudizhi imenujejo, na vékoma savergel, ino v' pekel pahnil.

Pr. Katére so sa angeli naj imenitnejšhe stvari boshje?

Odg. Zhlovek je sa angeli naj imenitnejšha stvar boshja.

Pr. Is zhélsa je zhlovek?

Odg. Zhlovek je is telélsa ino is nevmerjózhe dushe, katéra je po podobi boshji stvarjena.

Pr. Šakaj je Bog zhloveka stvaril?

Odg. Bog je zhloveka stvaril, de bi njega sposnal, zhařtil, lubil, molil, njému flushil, pokoren ino svelizhan bil.

Pr. Je zhlovek Bogu pokoren ořtal?

Odg. She pervi zhlovek Adam je bil s' svojoj shenoj Evoj Bogu nepokoren.

Pr. Kako je pervi zhlovek nepokoren bil?

Odg. Pervi zhlovek je v' paradishi řad eniga drevélsa jedel, katériga je Bog njému prepovédal, ino fkos to greřhil.

Pr. Je ti gréh samo pervimu zhlovéku řhkodil?

Odg. Ti gréh ni samo pervimu zhlovéku řhkodil, ampak tudi nam, katéri smo od njega rojeni; on nam je zhařno ino vezhno řmert, ino řhe vezh drugih nadlóg na teléři ino na dushi prinéřel.

Pr. Je tudi zhlovek, kakor prevsétni angeli, od Boga na vekoma savershen bil?

Odg. Zhlovek ni bil, kakor prevsetni angeli, od Boga na vékoma savershen.

Pr. Kaj je Bog k' odrefhénju savolo gréha saversheniga zhloveka oblubil?

Odg. Bog je k' odrefhénju savolo gréha saversheniga zhloveka oblubil Odrefhenika poslati, katéri se tudi Mefias imenuje.

§. 2. *Od drugiga rasdélka vére.*

Ino na Jesufa Kristufa, Sina njegoviga ediniga, Gospoda nashiga.

Pr. Kdo je Jesuf Kristuf?

Odg. Jesuf Kristuf je:

1. Edinorojen Sin Boga Ozhéta.

2. Bog ino zhlovek vkup.

3. Nash gospod, sapovedník ino vuzhenik.

Pr. Kaj se pravi Jesuf?

Odg. Jesuf se pravi teliko kakor Svelizhar.

Pr. Sakaj je Jesuf Svelizhar imenovan?

Odg. Jesuf je Svelizhar imenovan, kér nam je fkos njega svelizhanje doshlo, kér naf je on od dolga ino fhtrajfinge gréha, od vezhne smerti, odréfhil.

Pr. Kako fhe je Jesuf imenovan?

Odg. Jesuf je tudi imenovan Kristuf, kar se teliko pravi, kakor masan.

Pr. Sakaj je Jesuf Kristuf edinorojen sin boshji imenovan?

Odg. Jesuf Kristuf je edinorojen sin boshji

imenovan, kér je on sam od svojiga nebeskiga Ozhéta od vékoma rojen.

Pr. Kako je Jesus Kristus Bog ino zhlovek vkup?

Odg. Jesus Kristus je Bog ino zhlovek vkup, kér je on Bog od vékoma, ino kér je on zhlovek v' zhasi postal.

Pr. Sakaj je Jesus Kristus nash Gospod imenovan?

Odg. Jesus Kristus je nash Gospod imenovan, kér je on Bog ino nash odreshnik.

Pr. Sakaj je sin boshji zhlovek postal?

Odg. Sin boshji je zhlovek postal, de bi nash kos svojo smert na krishi odreshil ino svelizhal.

§. 3. *Od trétjiga rasdélka vére.*

Katéri je spozhét od svetiga Duha, rojen is Marie divize.

Pr. Ali imá Jesus Ozhéta?

Odg. Jesus imá kakor Bog nebeskiga Ozhéta, kakor zhlovek nima Ozhéta.

Pr. Ali ni bil Joshef Ozha Jesufa Kristufa?

Odg. Joshef je bil le redník Jesufa Kristufa.

Pr. Ali imá Jesus mater?

Odg. Jesus kakor Bog nima matere, kakor zhlovek imá Mario, presveto divizo, sa svojo mater.

Pr. Sakaj je Maria mati boshja imenovana?

Odg. Maria je mati boshja imenovana, kér je ona Jesufa Kristufa, katéri je Bog ino zhlovek vkup, rodila.

Pr. Od koga je Maria Jesufa spozhela?

Odg. Maria je Jesufa od svetiga Duha spozhela.

Pr. Kde je Maria Jesufa rodila?

Odg. Maria je Jesufa v' Betlehemi v' eni fhtali rodila.

§. 4. *Od zhetertiga rasdelka vere.*

Je terpel pod Ponziam Pilatusham, krishan bil, vmerl, ino v' grob poloshen.

Pr. Je Jesus samogel terpeti?

Odg. Jesus je kakor zhlovek, ne pa kakor Bog terpeti samogel.

Pr. Je Jesus tudi refnizhno terpel?

Odg. Jesus je refnizhno, ino fizer na dushi ino na telési terpel.

Pr. Kaj je Jesus na svoji dushi terpel?

Odg. Jesus je na svoji dushi veliko bridkost ino shalost terpel.

Pr. Kaj je Jesus na svojim telési terpel?

Odg. Jesus je na svojim telési veliko rév ino nadlog, veliko shlakov ino ran terpel, on je gajshlan ino s' ternjam kronan bil.

Pr. Kaj je Jesus fhe vezh terpel?

Odg. Jesus je terpel veliko sanizhovanja, saframovanja, preklinjanja, kriviga obdolshenja, ino vezh drugih kriviz.

Pr. Kde je Jesus Kristuf krishan bil, ino vmerl?

Odg. Jesus Kristuf je na góri Kalvarji, bliso mésta Jerusalema, krishan bil, ino na krishi vmerl.

§. 5. *Od petiga rasdélka vére.*

Dol je fhel pred pekel, na tretji dén od smerti vstal.

Pr. Je Jesus Kristus s' telésam ino s' dušhoj pred pekel fhel?

Odg. Le dušha Jesusa Kristusa je pred pekel fhla.

Pr. Kaj se saštopi pod besédoj pekel?

Odg. Pod besedoj pekel se saštopijo tisti fkrivni kraji, v' katérah so dušhe mertvih hranjene, katére niso nebeskiga svelizhanja došégle.

Pr. Je vezh takih fkrivnih krajov, katéri se pekel imenujejo?

Odg. Takih fkrivnih krajov, katéri se pekel imenujejo, je vezh; tako se imenuje:

1. Ino s' tém pravim iménam kraj, kdé prekléti vezhno terpíjo.
2. Kraj, kdé dušhe zhašne fhtrajšinge sa svoje v' shivlenji ne spokorjene gréhe terpíjo; ti kraj se imenuje vize.
3. Sadnizh kraj, v' katérimu so bile dušhe brumnih mertvih hranjene, kdé so v' svelizhanskim vupanji svojiga odrešhenja mirno ino bres terplenja zhakale, dokler je Jesus k' njim dol pri fhel; ti kraj se imenuje predpekel.

Pr. Kda je Jesus po svoji smerti spét od mertvih vstal?

Odg. Jesus je na tretji den, ino fizer is svoje lastne mozhi, nevmerjosh ino zhaštitliv, kakor premagavez smerti ino hudizha od mertvih vstal.

Pr. Sakaj je Jesus Kristuf od mertvih vstal?

Odg. Jesus Kristuf je od mertvih vstal:

1. De bi pisno ino svojo lastno prerokovanje ispolnil.
2. De bi svetu nepremagljivo svishanje od resnize svojiga navuka ino od svojiga boshjiga poslanja dal.
3. De bi nasho vupanje poterdil, ino nam prihodno vitajenje sarefnil.

§. 6. Od shestiga rasdelka vere.

Gor je shel v' nebésa, sedi na desnizi Boga, Ozhéta vfigamogozhniga.

Pr. Kda je Jesus v' nebésa shel?

Odg. Jesus je na fhtirdeséti den po svojim gorvitajenju v' nebésa shel.

Pr. Kaj se pravi: Jesus sedi na desnizi Boga, Ozhéta vfigamogozhniga?

Odg. Jesus sedi na desnizi boshji, se teliko pravi, kakor: Jesus je v' stanovitnim poséstvu naj vikshe oblasti ino zhashti zhres vse na nebi ino na semli.

§. 7. Od sedmiga rasdelka vere.

Od ondot bo prishel, sodit shive ino mertve.

Pr. Ali bo Jesus spét prishel?

Odg. Jesuf bo na sodni den is nebéf spét prifhel.

Pr. Sakaj bo Jesuf na sodni den spét prifhel?

Odg. Jesuf bo na sodni den spét prifhel, vse ludi, shive ino mertve, soditi.

Pr. Kako bo Jesuf na sodni den ludi sodil?

Odg. Jesuf bo ludi po tém, kar so dobriga ali hudiga storili, sodil; on bo pravizhne s' vezhnim shivlénjam v' nebéyah plazhal, ino gresnike v' pekli vezhno fhtrajfal.

§. 8. *Od osmiga rasdélka vére.*

Jes vérujem na svetiga Duha.

Pr. Katéra boshja pershona je sveti Duh?

Odg. Sveti Duh je tretja boshja pershona: on je pravi Bog.

Pr. Kde naf sveti Duh posvezhuje?

Odg. Sveti Duh naf posvezhuje:

1. V' svetimu kerstu.

2. V' Sakramentu svete pokorc.

3. Kelikorkrat mi druge svete Sakramente vrédno prejmemo.

Pr. Kako naf sveti Duh posvezhuje?

Odg. Sveti Duh naf posvezhuje, kér fkos notervlivanje posvezhujozhe gnade naf k' otrokam boshjim stori, ali posvezhujozho gnado v' naf pomnoshi.

Pr. Kaj sveti Duh she vezh fkos svojo gnado v' naf stori?

Odg. On rasfvéti našo sastopnost: on vuzhi ino naš nagne, po volji boshji ravnati: on nam dodéli svoje dare.

Pr. Katéri so dari svetiga Duha?

Odg. Dari svetiga Duha so našlédni: 1. Dar modrósti. 2. Sastopnosti. 3. Svetovanja. 4. Mozhi. 5. Védnosti. 6. Poboshnosti. 7. Straha boshjiga.

§. 9. *Od devétiga rasdélka vére.*

Sveto katolshko zirkvo, gmajno svetnikov.

a. *Od zirkve.*

Pr. Kaj je sveta katolshka zirkva?

Odg. Sveta katolshka zirkva je vidno sbiralishé vseh pravovérnih kristjanov pod vidnim poglavarjam, rimskim papesham, katéri enake navuke sposnajo, ino enake Sakramente vshivajo.

Pr. Je tudi en neviden poglavar zirkve?

Odg. Tudi je en neviden poglavar zirkve Jesus Kristus.

Pr. Je vezh kakor ena prava zirkva?

Odg. Prava zirkva je le ena, svun katére ni svelizhanja vupati.

Pr. Katére so snamenja prave zirkve?

Odg. Snamenja prave zirkve so té fhtiri: 1. de je edina, 2. sveta, 3. gmajn ali katolshka, ino 4. apostolshka.

Pr. Kako se imenuje prava zirkva?

Odg. Prava zirkva se tudi imenuje rimska, sato kër zirkva v' Rimi je glava vsëh drugih zirkev, ino fredishe zirkvéne edinosti.

b. Od gmajne svetnikov.

Pr. Kako imajo véрни kristjani gmajno med seboj?

Odg. Véрни kristjani imajo gmajno med seboj, kakor vudi teléfa.

Pr. V' zhému obstoji gmajna svetnikov?

Odg. Gmajna svetnikov obstoji v' tému, de vsi vudi zirkve délesh imajo na duhovnih fhazih.

Pr. Katéri so vudi zirkve, katéri med seboj gmajno imajo?

Odg. Vudi zirkve, katéri med seboj gmajno imajo, so:

1. Véрни na semli,
2. Svetníki v' nebéfah, ino
3. Dufhe mertvih, katére so v' vizah.

Pr. Kakshno gmajno imajo vudi zirkve med seboj?

Odg. Vudi zirkve imajo gmajno med seboj, de njih molitva ino saflushenje njihovih dobrih dél eden drugimu pomagajo.

§. 10. Od desetiga rasdélka vére.

Odpufhanje gréhov.

Pr. Kaj naf vuzhí ti rasdélík vére?

Odg. Ti rasdélík vére naf vuzhí, dé je Kristuf svoji zirkvi oblast dal gréhe odpufhati.

Pr. Kdo imá v' pravi zirkvi oblast, grehe odpufhati?

Odg. V' pravi zirkvi imajo škofi ino mešniki oblast, gréhe odpufhati.

Pr. Kdé bodo gréhi odpufheni?

Odg. Gréhi bodo v' Sakramentu kersta ino v' Sakramentu pokore odpufheni.

§. 11. *Od ednajstiga rasedelka vére.*

Vstajenje mesa.

Pr. Kaj se saštopi pod vstajenjam mesa?

Odg. Pod vstajenjam mesa se saštopi, de bo Bog na šodni den mertve obudil, ino de bodo ljudjé s' svojim mesam, to je, s' ravno tistimi teléfi, katére so v' šhivljenji iméli, od mertvih vštali.

§. 12. *Od dvanajstiga rasedelka vére.*

Ino vezhno šhivljenje. Amen.

Pr. Kaj vérjemo ino šposnamo mi s' besédami dvanajstiga rasedelka vére?

Odg. S' besédami dvanajstiga rasedelka vére mi vérjemo ino šposnamo vezhno, nepreminozho svelizhanje, katéro bo shelje švetnikov ino isvolenih popolnoma ispolnilo.

Pr. Kaj poterdimó mi s' besédoj: Amen?

Odg. S' besédoj: Amen, mi poterdimó, de nad šapopadkam apoštolške vére ne dvojimo, ampak vse sa refnízo deršhimo, kar je v' njej šapopadeno.

Druga postava.

Od vupanja.

I. Rasdélík.

Kaj keršhansko vupanje je.

Pr. Kaj se pravi keršhansko vupati?

Odg. Keršhansko vupati se pravi, od Boga savupljivo perzhakati, kar je on nam oblubil.

Pr. Kaj vupamo mi od Boga?

Odg. Mi vupamo od Boga vezhno shivljenje, to je, vezhno svelizhanje, ino pomozhi, tisto dosézhi.

Pr. Sakaj mi vupamo?

Odg. Mi vupamo, kér je Bog vsigamogozhen, v'ispolnjenju svojih oblub svést, neskonzhno dobrotliv ino milostiv, on tedaj samore ino hozhe ispolniti, kar je oblubil.

Pr. Skos kaj se keršhansko vupanje budí?

Odg. Keršhansko vupanje se sosebno skos molitvo budí.

II. Rasdélik.

Od molitve.

§. 1. *Od molitve sploh.*

Pr. V' zhému obstojí molitva?

Odg. Molitva obstojí v' povsdigovanji duha k' Bogu.

Pr. Sakaj mi molimo?

Odg. Mi molimo, de Boga, kakor naj vikshiga Gospoda, po dolshnosti zhaštimo, ino njega sa prijéte dobrote sahvalimo, ino tudi sa to profimo, kar nam je sa naprej potreba.

Pr. Sakaj sbe vezh mi molimo?

Odg. Mi sbe tudi molimo sa odpufhanje grehov, de bi v' gmajn ino v' posébnih, v' lastnih ino v' blishniga potrebah od Boga pomozh sprofili.

Pr. Ali smo mi dolshni moliti?

Odg. Mi smo dolshni moliti; sakaj molitva je ena naj imenitnéjshih dolshnosti nafhe vére.

Pr. Kdé je vse, sa kar mi moliti imamo, sapopadeno?

Odg. Vse, sa kar mi moliti imamo, je v' Ozhe nafhi, to je, v' Gospodovi molitvi, sapopadeno.

§. 2. *Od Gospodove molitve posébej.*

Pr. Kdo naf je moliti vuzhil?

Odg. Kristuf, nafh Gospod, naf je moliti vuzhil.

Pr. Skos kaj naf je Kristuf moliti vuzhil?

Odg. Kristuf naf je vuzhil moliti fkos Ozha nafh, katéri se tudi Gospodova molitva imenuje.

Pr. Kako se moli Ozha nash?

Odg. Ozha nash se tako moli:

Ozha nash, katéri si v' nebésah. Posvezheno bodi tvojo imé. Pridi k' nam tvojo kralestvo. Isidi se tvoja vola, kakor v' nebésah, tako na semli. Daj nam dnef nash vsakdanji kruh. Ino odpusti nam nafhe dolge, kakor tudi mi odpustimo nashim dolshnikam. Ino naf ne vpelaj v' skufhnjavo. Temuzh odrefhi naf od slega. Amen.

Pr. Is zhéla obstoji Gospodova molitva?

Odg. Gospodova molitva obstoji is eniga predgovora, ino sedem proshenj.

a. *Od predgovora.*

Pr. Katéri je predgovor?

Odg. Predgovor je: Ozha nash, katéri si v' nebésah.

Pr. K' kómu mi klizhemo s' témi besédami predgovora?

Odg. S' témi besédami predgovora mi klizhemo k' Bogu, katéri je nash Ozha.

Pr. Sakaj mi Boga imenujemo Ozhéta?

Odg. Mi imenujemo Boga Ozhéta, ker je on zhloveka po svoji podobi stvaril, ino sa njega kakor Ozha skerbí.

Pr. Sakajmi Boga imenujemo nashiga Ozhéta?

Odg. Mi imenujemo Boga nashiga Ozhéta, ker je on naf vse fkos svetiga Duha v' svetimu kerstu k' svojim otrokam, k' svojim érbizham, ino ravenérbizham Jesula Kristusa, ino k' bratam med seboj storil.

Pr. Sakaj mi pravimo: Katéri fi v' nebésah?

Odg. Mi pravimo: Katéri fi v' nebésah; sato, kér Bog, ako ravno je on povsod prizhujozh, vunder íosebno v' nebésih prebiva, kdé se on svojim ísvolenim od oblizhja do oblizhja kashe, ino vshivati daja.

b. Od pervih tréh proshenj Gospodove molitve.

Pr. Katéra je perva proshnja?

Odg. Perva proshnja je: Posvezheno bodi tvojo imé.

Pr. Sakaj mi naj poprej profimo, de bi boshjo imé posvezheno bilo?

Odg. Mi profimo naj poprej, de bi boshjo imé posvezheno bilo; kér mi vsélej ino pred vsém sa to profiti moremo, kar boshjo zhaft sadéne, ino potler she lé sa to, kar je nam ali blishnimu potreba.

Pr. Kaj mi profimo v' prvi proshnji Ozha našha?

Odg. V' prvi proshnji Ozha našha mi profimo:

1. De bi Bog od vseh ludi na semli sposnan bil, ino de bi njegovo presveto imé povsod sposnано ino hvaljeno bilo.
2. De bi gréshniki k' Bogu preobernjeni, ino k' pokori obudjeni bili.
3. De bi njegovo presveto imé nikdar, ne skos kezerío ino krivo véro, ne skos preklinjanje Boga ino nekeršhansko shivljenje neposvezheno ne bilo.

Pr. Katéra je druga proshnja?

Odg. Druga proshnja je: Pridi k' nam tvojo kralestvo.

Pr. Kaj mi prosimo v' drugi proshnji?

Odg. Mi prosimo v' drugi proshnji:

1. De bi Bog svojo zirkvo ino kraljéstvo svoje gnade rasshiril ino vterdil; kraljéstvo hudizha ino gréha pa rasdjál.
2. De bi on véro, vupanje ino lubésen v' nas vlil, ino té zhednosti v' nas pomnoshil.
3. Sadnizh, de bi on nam po tém shivlenji nebéfa dodeliti hotel.

Pr. Katéra je tretja proshnja?

Odg. Tretja proshnja je: Isidi se tvoja vola, kakor v' nebésah, tako na semli.

Pr. Kaj mi prosimo v' tretji proshnji?

Odg. Mi prosimo v' tretji proshnji:

1. De bi nam Bog gnado dodélil, njegovo boshjo volo v' vsakim pergodénju na semli tako svesto ino radovolno spolniti, kakor njo angeli ino svetniki v' nebésih ispolnijo.
2. De bi Bog vse odverníl, kar ispolne nje njegove boshje vole sadershi.

e. Od shtirik sadnih proshenj Gospodove molitve.

Pr. Katéra je zheterta proshnja?

Odg. Zheterta proshnja je: [Daj nam dnef nash vfakdanji krub.

Pr. Kaj mi prosimo v' zheterti proshnji?

Odg. V'zheterti proshnji mi prosimo:

1. De bi nam Bog vse dal, kar nam je sa ohranjenje nashiga telésniga ino duhovniga shivlenja potrebno.

2. De bi Bog dragoto ino lakoto, ino tudi gréh, sa katériga volo dostokrat take fhtrajsinge pridejo, od nas dobrotlivo odverniti hotel.

Pr. Katéra je peta prošnja?

Odg. Peta prošnja je: Odpusti nam nashe dolge, kakor tudi mi odpustimo našim dolshnikom.

Pr. Kaj mi prošimo v' péti prošnji?

Odg. V' peti prošnji mi prošimo, be bi nam Bog nashe grehe odpustil, kakor mi tistim is serza odpustimo, katéri fo nas rasshalili.

Pr. Katéra je shesta prošnja?

Odg. Shesta prošnja je: Ino nas ne vpelaj v' skufhnjavo.

Pr. Kaj mi prošimo v' shesti prošnji?

Odg. Mi prošimo v' shesti prošnji, de bi nam Bog ob zhafi skufhnjave svoje pomozhi ne odtégnil, ino ne perpustil, de bi mi skufhnjavi podlégli.

Pr. Od koga bomo mi sosebno skufhani?

Odg. Mi bomo sosebno skufhani, od sveta, od nashiga mesa, to je, od nashih hudih slasti ino shelj, ino od hudizha.

Pr. Bodo tudi brumni ino pravizhni od Boga skufhani?

Odg. Tudi brumni ino pravizhni bodo od Boga skufhani, kader Bog njih zhednost skufha:

1. Skos bolésni.

2. Skos firomashtvo ino druge nadloge.

Pr. Katéra je sedma prošnja?

Odg. Sedma prošnja je: Temuzh odréshil nas od slega.

Pr. Kaj mi prošimo v' sedmi prošnji?

Odg. V' sedmi prošnji mi prošimo:

1. De bi nas Bog od slega dufhe, to je, od gréha odréshil, ino pred zhasnoj ino vezhnoj shtrajfingoj gréha obvarval.
2. De bi nas Bog tudi od teléfniga slega odréshil, zhe tisto ni k' nas himu svelizhanju.
3. De bi nam Bog gnado dodélil, vse nadloge, katére nam poshle, s' poterpeshlivoštjo ino stanovitnoštjo terpéti.

Pr. Kaj se pravi beséda Amen?

Odg. Amen, judovska beséda, se teliko pravi kakor: sgodi se, ali, bo se sgodilo.

§. 3. *Od angelskiga zhefhénja.*

Pr. Katéro molitvo katolshki kristjani vezhidél s' ozhanasham molijo?

Odg. Katolshki kristjani molijo vézhidél s' ozhanasham angelsko zhefhénje.

Pr. Kaj je angelsko zhefhénje?

Odg. Angelsko zhefhenje je molitva, s' kateroj mi sveto divizo Mario, mater boshjo, pred všémi angeli ino svetniki zhaslimo, ino na pomozh klzhemo.

Pr. Kako se moli angelsko zhefhénje?

Odg. Angelsko zhefhénje se tako moli: Zhefhena si Maria, gnade polna, Gospod je s' teboj. Ti si shegnana med shenami, ino shegnan je sad tvojiga teléfa, Jesus. Sveta Maria, mati boshja, prošisa nas greshnike, sdaj ino na nas ho smertno vuro. Amen.

Pr. Sakaj mi rezhemo: Sveta Maria, mati boshja?

Odg. Mi rezhemo: Sveta Maria, mati boshja, ker je sveta diviza Maria Jesufa Kristufa rodila, katéri je resnizhno Bog.

Pr. Ob katérim zhasu zhasi katolshka zirkva mater boshjo poséбно s' angelskim zhefhénjam?

Odg. Katolshka zirkva zhasi mater boshjo s' angelskim zhefhénjam poséбно, kadar se sjutraj, ob poldné, ino v' vezhér k' molitvi svoni.

Pr. Zhésa se imamo pri temu svonenju spomniti?

Odg. Pri tému svonenju se imamo poséбно hvaleshno spomniti, de je boshji Sin sa naf zhlovek postal.

III. P o s t a v a.

O d l u b é s n i.

I. R a s d é l i k.

Kaj kerfhanska lubésen je.

Pr. Kaj se pravi kerfhansko lubiti?

Odg. Kerfhansko lubiti se pravi, Boga kakor naj vikshi dobroto savolo njega samiga, ino blishniga savolo Boga lubiti, savolo Boga vse radovolno storiti, kar je nam sapovédal.

Pr. Moremo mi Boga tudi she is drugiga vsroka, kakor savolo njega samiga lubiti?

Odg. Mi moremo Boga tudi sato lubiti, ker je on proti nam neisrežno dobrotliv.

Pr. Kako mi moremo Boga lubiti?

Odg. Mi moremo Boga lubiti zhres vse, is zeliga nashiga serza, is zele nashhe dushe, is zele nashhe pameti, ino is vseh nashih mozhi.

Pr. Kaj se pravi, Boga zhres vse lubiti?

Odg. Boga zhres vse lubiti se pravi, Boga vsem stvarém naprejpostaviti, ino bolj shtimati, kakor vse, kar nam samore prijetno ino dopadljivo biti.

Pr. Kdo je pod besédoj blishen sastoplen?

Odg. Pod besédoj blishen je vsak zhlovek, prijatelj, ino neprijatelj, sastoplen.

Pr. Kaj se pravi, blishniga lubiti?

Odg. Blishniga lubiti se pravi, blishnimu dobro hotéti, njemu storiti, kar je njemu prijetno ino hasljivo, vse opustiti, kar je njemu neprijétno ino shkodljivo.

Pr. Je kershanška lubésen potrebna?

Odg. Kershanška lubesen je tako potrebna, de zhlovek, katéri je per svoji pameti, bres lubesni ne more vezhniga shivlénja dosézhi.

Pr. Kako se skashe lubésen proti Bogu ino blishnimu?

Odg. Lubésen proti Bogu ino blishnimu se skashe fkos dershanje defét sapovedi.

II. R a s d é l i k.

Od defét boshjih sapovedi sploh.

Pr. Katére so defét boshje sapovedi?

Odg. Po njih lastnemu sapopadku so desét boshje sapovedi té:

1. Véruj na eniga famiga Boga.
2. Ne imenuj iména Gospoda tvojiga Boga po nevrédnim.
3. Posvezhuj prasnik.
4. Poshtuj tvojiga ozhéta ino tvojo mater, de bosh dolgo shivel, ino de tebi dobro pojde na semli.
5. Ne vbijaj.
6. Ne stori nezhistosti.
7. Ne kradi.
8. Ne govori krive prizhe soper tvojiga blishniga.
9. Ne poshelji tvojiga blishniga shene.
10. Ne poshelji tvojiga blishniga blaga.

Pr. Komu je Bog dal desét sapovedi?

Odg. Bog je dal desét sapovedi Mojsefu na gori Sinai sa Israelfko ludstvo, kader je po is-hodu is Egiptovfke deshele v' puhavi bilo.

Pr. Samore vsak zhlovek desét boshjih sapovedi dershati?

Odg. Vsak zhlovek samore desét boshjih sapovedi dershati, kér Bog njemu k' temu svojo gnado dá.

Pr. Kaj sapopadejo desét boshje sapovedi?

Odg. Perve tri sapovedi sapopadejo dolshnosti proti Bogu, drugih sedem pa dolshnosti proti blishnimu.

Pr. Kdé se sapopadik desét boshjih sapovedi v' kratkim vkup najde?

Odg. Sapopadik desét boshjih sapovedi le v' kratkim vkup najde v' dvéma sapovedama lubésni.

Pr. Katéra je perva sapoved lubésni?

Odg. Perva sapoved lubésni je: Lubi Gospoda tvojiga Boga is zeliga tvojiga serza, is zele tvoje dushe, is zele tvoje pameti, ino is vséh tvojih mozhi.

Pr. Katéra je druga sapoved lubésni?

Odg. Druga sapoved lubésni je: Lubi tvojiga blishniga kakor sam sebe.

Pr. Kako je Kristuf sapoved lubesni blishniga rasloshil?

Odg. Kristuf je sapoved lubésni blishniga s' temi besédami rasloshil: Storite ludém vse, kar vi hozhete, de bi vam storili; sakajto je, kar postava ino preroki vuzhijo.

Pr. Kaj je od vsake boshje sapovedi sapomniti?

Odg. Od vsake boshje sapovedi je sapomniti, de je v' vsaki sapovedi nekaj sapovedano, ino tudi nekaj prepovedano.

III. Rasdélík.

§. 1. *Od tréh pervih sapovedi, katere dolshnosti proti Bogu sapopadejo.*

Pr. Kaj je skos perva sapoved sapovédano?

Odg. Skos perva sapoved je sapovédano, de imamo na eniga Boga vérovati, njega moliti, na njega vupati, ino njega lubiti.

Pr. Kaj je skos perva sapoved prepovédano?

Odg. Skos pervo sapoved je prepovédano: nevéra, malikovanje, krivoverstvo, ganovanje, prasna véra, zopernia, fovrashenje Boga, obvupanje, nesavupanje, ali tudi prevsetno savupanje na boshjo milost.

Pr. Ali ní soper pervo sapoved, angele ino svetnike zhaštiti, ino na pomozh klizati?

Odg. Ni soper pervo sapoved, ampak dobro ino haflivo je, angele ino svetnike zhaštiti, ino na pomozh klizati.

Pr. Sakaj katolshki kristjani angele na pomozh klizhejo?

Odg. Katolshki kristjani klizhejo angele na pomozh, kér so ludém sa varhe postavljeni; kér oni ludi lubijo, sa njih svelizhanje skerbíjo, sa nje profijo, ino kér Boga védno glédajo, tudi molitvo ludi pred njega nosijo.

Pr. Sakaj katolshki kristjani tudi svetnike na pomozh klizhejo?

Odg. Katolshki kristjani klizhejo tudi svetnike na pomozh, ne kakor de bi samogli is svoje lastne mozhi pomagati, ampak sa to, kér so prijateli boshji, ino kér sa ludi per Bogu profijo.

Pr. Ali vshitek podob ali pildov v' katolshki zirkvi ni soper pervo sapoved boshjo, katéra prepové, podobe délati?

Odg. Vshitek podob ali pildov v' katolshki zirkvi ni soper pervo sapoved boshjo, sakaj ta le prepove, podobe délati, de bi nje molili.

Pr. Sakaj ino kako katolshki kristjani zhaštijo pilde?

Odg. Katolſhki kriftjani zhaſtijo pilde, sato, kér tiſti kar zhaſtivredniga, kakor eno boshjo perſhono, ali mater boshjo, ali angela, ali ſvetnika pred ozhi poſtavijo. Zhaſt ſe ne daja podobi, temuzh tému, kar je v' podobi pred ozhi poſtavleno.

Pr. Kaj je v' drugi ſapovedi prepovédano?

Odg. V' drugi ſapovedi je prepovédano, boshjimu iménu nezhaſt délati.

Pr. Kako ſe boshjimu iménu nezhaſt déla?

Odg. Boshjimu iménu ſe nezhaſt déla:

1. Skos vſe gréhe.
2. Poſebno ſkos preklinjanje Boga; kadar kdo od Boga, od prave vére ino od njegovih ſvetnikov s' ſanizhovanjam govori.
3. Kadar kdo bres potrebe, ali zelo po krivem perſégne.
4. Kadar kdo Bogu ſtorjene oblube prelomi.
5. Kadar kdo imé boshjo bres potrebe ino poſhtovanja imenuje.
6. Kadar kdo boshjo beſédo ali pogubuje ali na slo obrazha.

Pr. Kaj je v' drugi ſapovedi ſapovédano?

Odg. V' drugi ſapovedi je ſapovédano, de imamo boshjo imé poſvezhovati ino s' zhaſtjo imenovati.

Pr. Kako ſe boshjo imé zhaſtí ino poſvezhuje?

Odg. Boshjo imé ſe zhaſti ino poſvezhuje:

1. Kadar Boga radovolno pred zelim ſvetam ſpoſnamo.
2. Kadar Boga v' duhovnih ino teléſnih potrebah na pomozh klizhemo.
3. Kadar ſkos pravizhno perſégo Boga na prizho poklizhemo, kako rézh ver-

jetno storiti.

4. Kadar Bogu storjene oblube svešto ispolnimo.
5. Kadar besédo boshjo sferbno ino poboshno poslušhamo.
6. Kadar vse na zhašt ino hvalo boshjiga iména storimo, ali Bogu perporozhimo.

Pr. Kaj je v' tretji sapovedi sapovedano?

Odg. V' tretji sapovedi je sapovedano, v' nedélo, katéra je shé od zhašov apostolov sem k' spominu Kristusoviga gorvstajenja sa našh prasnik postavlena bila, od déla pozhivati, ino poboshne déla dopernafhati.

Pr. Kaj je v' tretji sapovedi prepovédano?

Odg. V' tretji sapovedi so prepovédane:

1. Vse hlapzhne déla bres potrebe ino pravizhniga perpushtenja.
2. Vse druge opravila, katére tému dnévu ali nezhašt déljajo, ali njegovo posvezhovanje sadershijo.

§. 2. *Od sedem sadnih sapovedi, katére dolshnosti proti blishnimu sapopadejo.*

Pr. Kaj je v' zheterti sapovedi sapovedano?

Odg. V' zheterti sapovedi je sosebno sapovedano, de imajo otrozi svoje starishe lubiti, poshtovati, njim strezhi, v' vsém, kar ni soper boshje sapovedi, pokorni biti, v' duhovnih ino telésnih potrebah njim pomagati, ino sa nje moliti.

Pr. Kaj je v' zheterti sapovedi prepovédano?

Odg. V' zheterti sapovedi je prepovédano, starissham nepokoren biti, nje sovrashiti,

sanizhovati, saframovati, safhmogati, ali kleti, nje v' potrebah sapuštiti, ali njim fhkodovati.

Pr. Kaj je otrokam, katéri to sapoved ispolnijo, oblubleno?

Odg. Otrokam, katéri to sapoved ispolnijo, je dolgo shivljenje ino vse dobro oblubleno.

Pr. Zhéfar se imajo otrozi, katéri té sapovedi ne dopolnijo, báti?

Odg. Otrozi, katéri té sapovedi ne dopolnijo, se imajo naj ojtřejšhíh zhasnih ino vezhnih fhtrajšing báti.

Pr. Ali zheterta sapoved famo otroke ino starifhe, ali tudi druge perfhone sadène?

Odg. Zheterta sapoved ne sadène famo otrok ino starifhov, ampak tudi vse podloshne, ino vse njih duhovne ino posvetne gosposke; ravno tako vse vuzhenike, tudi enokoliko tiste perfhone, katére so sa volo svoje starosti ino svojiga stana zhasiti vrédne.

Pr. Kaj so podloshni proti svojim naprejpostavljenim ino gosposkam dolshni?

Odg. Podloshni so dolshni proti svojim naprejpostavljenim ino gosposkam, naj so dobri ali hudi, se tako sadershati, kakor otrozi proti svojim starifham. Skoro vse, kar je otrokam proti svojim starifham sapovédano ali prepovédano, je tudi podloshnim proti svojim naprejpostavljenim sapovédano ali prepovédano.

Pr. Kaj je skos peto sapoved prepovédano?

Odg. Skos peto sapoved je prepovédano, ne koga drugiga, ne sebe samiga vbíti, ali ofhkodovati.

Pr. Kaj je skos peto sapoved s'he vezh prepovédano?

Odg. Skos peto sapoved je tudi jésa, sovrashtvo, pohujshanje, ino vse rasshalenje blishniga prepovédano.

Pr. Kaj je skos peto sapoved sapovédano?

Odg. Skos peto sapoved je sapovédano:

1. Mir ino edinost s' vsakoterim, tudi zelo s' témi dershati, katéri so nas rasshalili.
2. Vsakimu dobre sglede davati.
3. Blishnimu duhovne ino telovne dobrote skasovati.

Pr. Kaj je skos s'hesto sapoved prepovédano?

Odg. Skos s'hesto sapoved so prepovédane vse sorte nezhistiga djanja, sadershanja, beséde, radovolno dopadenje ino pervolenje per nezhistih mislih ino shélah, tudi vse, kar k' nezhistosti napeluje.

Pr. Kaj napeluje k' nezhistosti?

Odg. K' nezhistosti napeluje nesramnost v' noshnji, lenoba ino postopanje, nemérnost v' jedi ino pitji, preprijasna tovarshija s' pershonami drugiga spola, radovidnost ozhi, ino branje nezhistih bukev.

Pr. Kaj je skos s'hesto sapoved sapovédano?

Odg. Skos s'hesto sapoved je sapovédano: na teléfi ino na dushi se zhisto sadershati, ino fizer zelo v' mislih, besédah, ino v' sadershanji; tudi je sapovédano, vséh pregréshnih perloshnosti se varovati.

Pr. Kaj je skos sedmo sapoved prepovédano?

Odg. Skos sédmo sapoved je prepovédano: tatvina, golufija per méri ino vagi, sadershanje ptujiga blaga ino saflusheniga plazhila,

voherníja ino vse poshkodovanje blishniga na njegovim premoshenji ino na njegovih pravizah.

Pr. Kaj je fkos sedmo sapoved sapovédano?

Odg. Skos sedmo sapoved je sapovédano, v lakimu njegovo pustiti, dati, storiti, vkradeno nasajdati, ino storjeno shkodo spét popraviti.

Pr. Kaj je fkos osmo sapoved prepovédano?

Odg. Skos osmo sapoved je prepovédano: Krivizhno prizhovanje, kriva toshba, vse lashi, tudi sa shalo ino sa filo, obrezhenje, opravljanje, krivo natolzovanje, predersno sodenje, podpihovanje.

Pr. Kaj je fkos osmo sapoved sapovédano?

Odg. Skos osmo sapoved je sapovédano: refniza, pravizhnost v' nashim govorjenji ino djanji, sagovarjanje dobriga imena blishniga, preklizanje obrezhenja ino opravljanja.

Pr. Kaj prepovéte dvé sadni sapovedi?

Odg. Dve sadni sapovedi prepovete vse posheljenje tistiga, kar drugim slisli.

Pr. Kaj je fkos dvé sadni sapovedi sapovédano?

Odg. Skos dvé sadni sapovedi je zhivost ferza, bersdanje hudih slasti, ino losébnó je sapovédano, nobeniga poshelénja do téga iméti, kar ní nasho.

Pr. Sakaj je Bog tudi nasho hotenje ino poshelénje postavi podvergel?

Odg. Bog je tudi nasho hotenje ino poshelénje postavi podvergel, de bi nam pokasal:
1. De je on Gospod nashih ferz.

2. De njemu nizh ní skrito od vséga téga, kar se v' nashih ferzah godí.

3. De je njegova postava veliko imenitnejša, kakor vse zhloveshke postave, katére le nasho svunajno djanje ravnati samorejo, ne pa tudi nashih snotrajnih misli.

4. De, zhe hozhemo greh konzhati, je potrebno, njega prezej v' sazhétku, katéri je hudo poshelénje, sadushiti.

Pr. Kaj se vuzhimo is dvúj sadnih sapovedi?

Odg. Is dvúj sadnih sapovedi se vuzhimo, de kristjan naprejpisanih dolshnosti níma le samo od svunaj ispolniti, ampak de tudi snotraj volo iméti, to je, is zeliga ferza perpravlen biti more, vse storiti ino opustiti, kar je sapovédano ino prepovédano.

Pr. Kaj je Bog tistim oblubil, katéri njegove sapovedi dershíjo?

Odg. Bog je tistim, katéri njegove sapovedi dershíjo, vezhno shivlenje, ino tudi na tém svéti obiln shegen oblubil.

IV. R a s d é l i k.

Od zirkvénih sapovedi sploh.

Pr. Ali smo mi dolshni, sapovedi zirkve dershati, ino sakaj?

Odg. Mi smo dolshni, sapovedi zirkve dershati:

1. Kér nam zheterta sapoved boshja dolshnost naloshi, tako dobro duhovni, kakor posvetni gosposki pokorni biti.

2. Ker je Kristuf, našh boshji sapovednik, v' Evangelji ozhitno sapovedal, zirkvo poslušhati.

Pr. Koliko je zirkvénih sapovedi, katére sosebno véditi ino dershati imamo?

Odg. Zirkvénih sapovedi, katére sosebno véditi ino dershati imamo, je téh pet:

1. Prasnuj sapovedane prasnike.
2. Slisli sveto mesho ob nedélah ino prasnikih s' spodobnoj poboshnostjo.
3. Dershi sapovedane postne dní, kakor shtiridesetdanskí post, shtiri kvatre, ino druge sapovedane poste; tudi se sdershi ob petkih ino sobotah od méfene jedi.
4. Spoyej se vsako leto naj menje enkrat naprejpostavljenimu spovedniku, ino prejmi ob velikonozhnim zhafi presveto réshno telo.
5. Ne imej svatovshine ob prepovedanih zhasih.

V. R a s d é l i k.

Od zirkvénih sapovedi posébej.

§. 1. *Od pervih dvuij zirkvenih sapovedi.*

A. Perva zirkvéna sapoved: Prasnuj sapovedane prasnike.

Pr. Kaj zirkva sapové fkos pervo sapoved?

Odg. Zirkva sapove fkos pervo sapoved, prasnike ravno tako prasnovati, kakor nedéle, tedaj tudi ob prasnikih pozhivati, ne délati, ampak poboshne déla dopernafhati.

Pr. Kaj prepové zirkva fkos pervo sapoved?

Odg. Zirkva prepové fkos pervo sapoved, ob prasnikih kaj takiga storiti, kar je ob nedelah prepovédano, namrezn:

1. Hlapzhno délo bres potrebe ino pravizhniga perpushenja, katero délo je ob prasnikih kakor ob nedelah zel den prepovedano.
2. Take opravila ino veselja, katére tému dnevu ali nezhaft délajo, ali njega posvezhenje sadersbijo.

B. Druga zirkvéna sapoved: Slifhi sveto mesho ob nedelah ino prasnikih s' spodobnoj poboshnostjo.

Pr. Kaj je v' drugi zirkvéni sapovedi sapovédano?

Odg. V' drugi zirkvéni sapovedi je sapovédano, ob nedelah ino prasnikih sveto mesho zélo ino s' poboshnostjo flifhati.

Pr. Kaj s'he je vezh sapovédano, de bi nedéle ino prasnike po naméjnu zirkve posvezhovali?

Odg. De bi nedéle ino prasnike po naméjnu zirkve posvezhovali, je sapovédano, sráven svete meshe tudi pridigo svesto flifhati, svete Sakramente pokore ino svetiga réshniga teléfa prijéti, duhovne bukve brati, popoldnéshno boshjo flushbo obifkati, ino druge dobre déla dopernesti.

Pr. Kaj je škos drugo zirkvéno sapoved prepovedano?

Odg. Škos drugo zirkvéno sapoved je prepovedana sosebno lenoba v' flushbi boshji ob nedelah ino prasniki; kakor:

1. Kadar kdo zele mešhe ne flifhi, ali kadar nje ne flifhi s' poboshnostjo, ali k' predigi le malokda pride.
2. Kadar kdo zhaš sapovedane flushbe boshje s' jedenjam ino s' pitjem, s' igranjem ino s' drugimi veseljizami dopernesel, katere od flushbe boshje sadershijo.

1. Od svete mešhe.

a. Kaj sveta mešha je, ino kaj se v' tisti godi.

Pr. Kaj je sveta mešha?

Odg. Sveta mešha je nekervavi ofer noviga testamenta, vsikdarshen spomin kervaviga ofra, kateriga je Jesus Kristus na krishi dopernesel.

Pr. Kdo je sveto mešho noterpostavil?

Odg. Jesus Kristus je sveto mešho per sadni vezherji noterpostavil.

Pr. Kako je Jesus Kristus sveto mešho noterpostavil?

Odg. 1. Jesus Kristus je vsel kruh ino kelih s' vinam.

2. On je poshegnal oboje, ino rekel zhres kruh: To je mojo telo; ino zhres kelih: To je kelih moje kervi.

3. On je oboje dal prizhujozhim apostolam savshiti.

4. On je sapovedal: **To storite k' mojemu spominu.**

Pr. Kdo ofruje v' katolski zirkvi sveto meso?

Odg. Per sveti meso ofruje na nevidno visho Jesus Kristus sam sebe svojimu nebeskimu Ozhetu sa nas; na vidno visho pa mesnik ti ofer opravi.

Pr. Sakaj opravi mesnik sveti mesni ofer?

Odg. Mesnik sveti mesni ofer opravi:

1. De bi boshjo naj vikshi gospostvo ino naj vezhi oblast, katero Bog zhres vse stvarimá, sposnali.

2. De bi Bogu sa vse njegove dobrote hvalo dali.

3. De bi od Boga odpufhanje gréhov sadobili.

4. De bi od Boga vse tiste gnade, katerih smo potrebni, sprofuli.

Pr. Komu se ofer svete meshe ofra?

Odg. Ofer svete meshe se le samimu Bogu ofra ino ofrati samore.

Pr. Sa koga je ofer svete meshe od mesnika ofran?

Odg. Ofer svete meshe je od mesnika sa shive ino mertve ofran.

b. Kako se ima sveta mesha flifhati.

Pr. Kako moremo sveto meso flifhati?

Odg. Sveto meso moremo zelo flifhati, ne smemo nobeniga imenitniga dela tiste islastne sanikarnosti samuditi; ni sadoosti,

prizhujozh biti, kadar se ona bére; ampak njo moremo 1. skerbno, 2. poshtlivo, 3. poboshno flifhati.

Pr. Katéri so naj imenitnejšhi déli svete meshe?

Odg. Naj imenitnejšhi déli svete meshe so: Evangelji, ofrovanje, povsdigovanje ino obhajilo.

Pr. Kaj moremo per evangelji storiti?

Odg. Per evangelji se moremo spomniti, de je naša dolshnost, navuke evangelja snati, tudi pred zelim svetam sposnati, nje sagovarjati, ino po njih shivéti.

Pr. Kaj moremo per ofrovanji storiti?

Odg. Per ofrovanji moremo našo misel ino naméjn s' mislijo ino s' naméjnam meshnika skleniti, ino se Bogu ofrati.

Pr. Kaj imamo per povsdigovanji storiti?

Odg. Per povsdigovanji moremo Jesusa Kristusa pod podobami kruha ino vina moliti, ino kadar na persi terkamo, sposnati, de so naši gréhi nad smertjo Jesusa Kristusa krívi. Tudi moremo naše grehe sgrivati, véro, vupanje ino lubésen obuditi.

Pr. Kaj moremo per obhajili meshnika storiti?

Odg. Per obhajili meshnika, zbe se kdo v' djanji ne obhaja, naj on tisto na duhovno visho stori, to se pravi, on more shelje iméti, réshno telo Jesusa Kristusa vrédno prijéti.

2. Od predig.

Pr. Kaj she vezh k' boshji flushbi flifhi?

Odg. Pridiga, poslušhanje boshje beséde, tudi flifhí k' boshji flushbi.

Pr. Sakaj moremo predigo flifhati?

Odg. Predigo moremo flifhati:

1. Kér se v' predigah boshja beséda pové ino raslaga.

2. Kér malo katéri zhlovek resnize nashe vére sadofti dobro vé ino sastopi; sakaj njih veliko v' mladosti ne poslušha sadofti dolgo, ino fkerbno kerfhanfškiga navuka, v' katerim se véрни ino djanjski navuki raslagajo.

Pr. Kaj more tisti storiti, katéri hozhe is predig kaj prida iméti?

Odg. Kdor hozhe is predig kaj prida iméti, more: 1. Břes rasmifhlenja ino prav svesto poslušhati. 2. To, kar se pové, more na febe oberniti, ne drugim ozhitati. 3. Sadnizh more pravo volo iméti, ino si persadévati, navuke predgarja ispolniti.

§. 2. *Od tréh sadnih sapovedi zirkve.*

C. Tretja zirkvéna sapoved: Dershi sapovédane postne dní, kakor fhtiridesetdanfški post, fhtiri kvátre, ino druge sapovédane poste: tudi se sdershi ob petkih ino sobotah od mešéne jedí.

Pr. Kaj sapové tretja zirkvéna sapoved?

Odg. Tretja zirkvéna sapoved sapové, de se imamo ob petkih ino sobotah od mešénih, ob drugih sapovédanih postih pa tudi

od vseh fort mlézhnih ino jajzhnih jedi sdershati; svunaj zhe je vshitek takih jedi shé perpušhen fkos pravizhno ino gmajn navado, kakor je skoro v' vseh némškkih deshelah vpelana.

Pr. Ali se tretja sapoved shé zéla ispolni, zhe se ob sapovédanih postih le od prepovédanih jedi sdershimo?

Odg. De se tretja sapoved zéla ispolni, moremo ob sapovédanih postih si tudi kaj pertergati, katéro perterganje v'tém obstoji, dese zhres den le enkrat do fitiga najémo.

D. Zheterta zirkvéna sapoved: Spovéj se vsako léto najmenje enkrat naprejpostavlenimu spovedniku, ino prejmi ob velikonozhnim zhafi presveto refhno telo.

Pr. Kaj sapové zheterta zirkvéna sapoved?

Odg. Zheterta zirkvéna sapoved sapové vsakolétno spoved, ino tudi sveto obhajilo ob velikonozhnim zhafi.

E. Peta zirkvéna sapoved: Ne imej svatovshine ob prepovédanih zhafih.

Pr. Kaj je fkos peto zirkvéno sapoved prepovédano?

Odg. Skos peto zirkvéno sapoved je prepovédano, od perve adventne nedéle noter do prasnika svetih tréh kralov, ino od pepelnizhne fréde noter do perve nedéle po veliki nozhi svatovshino iméti.

IV. P o s t a v a.

Od svetih Sakramentov.

I. Rasdélík.

Od svetih Sakramentov sploh.

Pr. Kaj je Sakrament?

Odg. Sakrament je vidno snamenje nevidne gnade, katero je od Kristusa, našhiga Gospoda, k' našhimu posvezhenju postavleno.

Pr. Kako bomo mi fkos svete Sakramente posvezheni?

Odg. Mi bomo fkos svete Sakramente posvezheni, kér nam eni posvezhujozho gnado ino opravizhenje delíjo, drugi pa to gnado v' naš pomnoshijo.

Pr. Skos katére Sakramente se nam navadno posvezhujozha gnada ino opravizhenje podeli?

Odg. Posvezhujozha gnada ino opravizhenje se nam navadno fkos Sakramente kersta ino pokore podeli.

Pr. Od koga imajo Sakramenti svojo mozh k' djanju?

Odg. Sakramenti imajo svojo mozh k' djanju od svojiga sazhetnika Jesufa Kristusa.

Pr. Koliko je Sakramentov, ino kako se imenujejo?

Odg. Sakramentov je sedem; oni se imenujejo:

1. Sv. Kerst.
2. Sv. Firma.
3. Sv. Réshno Telo.
4. Sv. Pokora.
5. Sv. Posledno olje.
6. Sv. Meshnikovo shegnovanje.
7. Sv. Sakon.

II. R a s d é l i k.

Od svetih Sakramentov posébej.

§. 1. *Od Sakramenta svetiga kersta.*

Pr. Kaj je sveti kerst?

Odg. Sveti kerst je prvi ino naj potrebnéshi Sakrament, v' katerim zhlovek skos vo- do ino besédo boshjo od poérbaniga gréha, ino od vseh drugih pred kerstani storjenih gréhov ozhišhen, ino v' Kristusi kakor nova stvar k' vezhnimu shivljenju pre-rojen ino posvezhen bode.

Pr. Sakaj se sveti kerst imenuje prvi Sakrament?

Odg. Sveti kerst se imenuje prvi Sakrament sato, kér more zhlovek préd kersthen biti, prédensamoren drugi Sakrament prijeti.

Pr. Sakaj se sveti kerst imenuje naj potrebnéshi Sakrament?

Odg. Sveti kerst se imenuje naj potrebnéshi Sakrament, kér bres kersta nikdo, zelo noben otrok, svelizhan biti ne more.

Pr. Kaj nam dopernese Sakrament svetiga kersta?

Odg. Sakrament svetiga kersta nam dopernese:

1. Odpushtanje poerbaniga greha, ino vséh drugih pred kerstam storjenih grehov, tudi vséh vezhnih ino zhasnih shtrajfing.
2. Nasli dusli se v' tistim boshja gnada dodéli, skos katéro mi opravizheni, otrozi boshji, ino érbizhi vezhniga svelizhanja postanemo.
3. Ti, katéri kerst prejmejo, pridejo v' zirkvo, ino postanejo nje vudi.
4. Dusli se neisbrislivo snamenje vtifne, sa téga volo tudi kersta nikdo ne more vezh kakor enkrat s' velanjam ino bres smertniga greha prejéti.

Pr. Kdo smé kerstiti?

Odg. V' fili smé vsak zhlovek kerstiti; svunaj té pa imajo samo shkofi ino farmeshtri pravizo kerstiti; s' njih perpushtenjam pa sméjo tudi drugi méshniki ino diakoni kerstiti.

Pr. Kaj more tisti storiti, katéri kershuje?

Odg. Kateri kershuje, more:

1. Misel ali naméjn iméti, po postavi Jesufa Kristusa kerstiti.
2. On more pershono, katéro kershuje, s' naturalfkoj vodoj politi.
3. On more med polivanjam té beséde isrezhti: Jes tebe kerstim v' iméni Boga Ozheta, ino Sina, ino svetiga Duha.

Pr. Kaj so botri storiti dolshni?

Odg. Botri so dolshni, tiste, katérim so perkersti botri, zhe starshov ní, ali zhe starshi to samudijo, v' kershanski véri dobro podvuzhiti.

§. 2. *Od Sakramenta svete firme.*

Pr. Kaj je sveta firma?

Odg. Sveta firma je Sakrament, v' katerim keršhen zhlovek skos sveto krishmo ino besédo boshjo od svetiga Duha v' gnadi poterdjen bode, de on svojo véro stanovitno sposna, ino po tisti shivi.

Pr. Kaj nam dopernese sveta firma?

Odg. Sveta firma pomnoshi posvezhujozho gnado, ino dodéli to poséбно gnado, de keršhen zhlovek véro stanovitno sposna, ino po tisti shivi; ona tudi dušhi vtifne neisbrifljivo snamenje, sa téga volo ne more nikdo vezh, kakorenkrat firman biti.

Pr. V' kakšnim stani more zhlovek biti, de sveto firmo vredno prejme?

Odg. De sveto firmo vredno prejmejo, morejo sosebno odrasleni ljudje v' véri ino v' tému, kar ti Sakrament sadene, dobro podvuzheni, ino v' stani gnade biti; oni se morejo tudi s' molitvijo ino s' drugimi dobrimi délamí k' tému perpraviti.

Pr. Bodo k' sveti firmi tudi botri isvoljeni?

Odg. Tudi k' sveti firmi bodo botri isvoljeni.

§. 3. *Od presvetiga Sakramenta réšhniga Teléja.*

Pr. Kaj je Sakrament presvetiga réšhniga Teléja?

Odg. Sakrament presvetiga réšhniga Teléja je naj svetéjšhi Sakrament, je pravo telo ino prava krí našhiga Gospoda Jesufa Kristusa pod podobami kruha ino vina.

Pr. Kako je telo ino kri Jesufa Kristufa v' presvetim réfhnim teléfi prizhujozho?

Odg. 1. Pod podobami kruha je shivo telo Jesufa Kristufa, tedaj tudi njegova kri ino dusha prizhujozha.

2. Pod podobami vina ní le kri, ampak tudi telo Jesufa Kristufa; on je pod vsakoj podoboj, ino pod vsakim tudi najmenjshim délam tistih zel, kakor Bog ino zhlovek, prizhujozh.

Pr. Kaj se is téga svisha?

Odg. Is téga se svisha:

1. De Jesufa Kristufa v' presvetim Sakramenti réfhniga teléfa moliti moremo.

2. De tisti, katéri Sakrament svetiga réfhniga teléfa tudi le pod enoj podoboj, ali tudi le v' enim déli hostie savshije, Jesufa Kristufa zeliga, to je, tako dobro njegovo telo kakor njegovo kri prejme.

3. De Jesuf Kristuf tako dolgo, dokler podobe niso pozérane, pod tistimi vselej prizhujozh ostane.

Pr. Kda ino k' zhému je Jesuf Kristuf Sakrament svetiga réfhniga teléfa noterpostavil?

Odg. Jesuf Kristuf je Sakrament svetiga réfhniga teléfa noterpostavil, kadar je s' svojimi jogri velikonozhno jagne jedel:

1. K' spominu svojiga terplenja ino smerti.
2. De bi dushe vernih k' vezhnimu shívlenu shpishal.

Pr. Ali smo mi dolshni, Sakrament svetiga réfhniga teléfa prejéti?

Odg. Mi smo dolshni, Sakrament svetiga réshniga teléfa prejéti, kér je to Jesuf Kristuf ozhitno sapovédal, ino ga noterpostavil, de bi naš k' vezhnimu shivlénju shpishal.

Pr. Kda smo dolshni, Sakrament svetiga réshniga teléfa prejéti?

Odg. Po sapovedi zirkve smo dolshni pod smertnim gréham, Sakrament svetiga réshniga teléfa naj menje enkrat v' leti, ino sizer ob velikonozhnim zhafi, prejéti.

Pr. Ali ti sveti Sakrament s'he tudi ob drugih zhafih prejéti moremo?

Odg. Ti sveti Sakrament moremo tudi prejéti v' smertni nevarnosti, kér je popotniza k' vezhnimu svelizhanju. Zirkva tudi sheli, de bi ga véni vezhkrat v' leti prejéli, kér je duhovna shpisha ino shivesh dufhe.

a. Od perpravlenja k' vrédnimu vshitku téga Sakramenta.

Pr. Kaj moremo storiti, ako hozhemo sveto réshno telo vrédno prejéti?

Odg. Ako hozhemo sveto réshno telo vrédno prejéti, se moremo poprej prav ino dobro k' tému perpraviti.

Pr. Kolikojno je perpravlenje k' vrédnimu vshitku svetiga réshniga teléfa?

Odg. Perpravlenje, katéro je k' vrédnimu vshitku svetiga réshniga teléfa potrébno, je dvojno; eno sadene dufho, drugo telo.

Pr. V' zhému obstoji perpravlenje, katéro duſho sadéne?

Odg. Perpravlenje, katéro duſho sadéne, obstoji v' zhiſtoſti veſti, ino v' poboshnoſti ſerza.

Pr. Kaj ſe pravi: zhiſto véſt iméti?

Odg. Zhiſto véſt imeti, ſe pravi, od ſmertnih gréhov proſt biti, to je, v' ſtani poſvezhujozhe gnade ſe snajti.

Pr. V' zhému obstoji poboshnoſt ſerza?

Odg. Poboshnoſt ſerza obstojí:

1. V' obudénju vére, vupanja ino lubésni.
2. V' molenji preſvetiga Sakramenta réſhniga teléſa.
3. V' hvaſeshnimu ſpominu na ſmert Jeſufa Kristuſa, na katero ſpomniti je ti Sakrament noterpoſtavlen ino vſhivati ſapovédan.
4. V' ponishnoſti ino obudénji drugih kerſhanskikh zhednoſti, ſoſebno pa v' lubésni bliſhniga.

Pr. Kako ſe moremo, kaj telo sadéne, perpraviti, de Sakrament ſvetiga réſhniga teléſa vrédno prejmemo?

Odg. De Sakrament ſvetiga réſhniga teléſa vrédno prejmemo, moremo svunaj nevarne bolésni:

1. Od polnozhi teſh biti.
2. V' poſhtenim oblazhilu priti, ino s' naj vezhim poſhtovanjam k' boſhji miſi perſtopiti.

b. Od téga, kar je per vshivanji svetiga réshniga teléfa storiti.

Pr. Kaj moremo storiti, kadar se pred obhajilam Confiteor moli?

Odg. Kadar se pred obhajilam Confiteor moli, moremo s'he enkrat grivingo zhres nashe gréhe obuditi.

Pr. Kako se moremo sadershati, kadar mes'nik ludém sveto hostjo pokashejo?

Odg. Kadar mes'nik ludém sveto hostjo pokashejo, moremo tisto ponishno moliti, na persi terkati, ino rezhi: Gospod, jes nisim vréden, de ti grésh pod mojo strého, ampak rézhi le besédo, ino osdra vlena bo moja dus'ha.

Pr. Kako se imamo per prejemanji svete hostje sadershati?

Odg. Per prejémanji svete hostje se vusta zhedno odprejo, se polosbi jésik na spodno vustnizo, se v seme bel pert, zhe je katéri pred rokami, pred se, se savshije sveta hostja bres shvezhenja ali dolgiga dershanja v' vustah.

c. Od téga, kar po svetim obhajili storiti moremo.

Pr. Kaj moremo po svetim obhajili storiti?

Odg. Po svetim obhajili moremo:

1. Jesufa Kristusa sahvaliti sa neskonzhno gnado, katéro je on nam skos to skasal, de se je vrédniga storil, k' nam priti;

2. Njega v' ponishnosti moliti;

3. Se njemu gorofrati;
4. Njega profiti, de bi on s' svojoj gnadoj v' naf stanovitno oftati hotel;
5. Véro, vupanje ino lubéšen obuditi, ino vse storjene dobre naprejevsetja ponoviti;
6. Njemu vse nafhe nadloge ino potrebe dufhe ino teléfa naprejnesti.

§. 4. *Od Sakramenta pokore.*

Od téga, kar je najpred od téga Sakramenta potreba snati.

Pr. Kaj je Sakrament svete pokore?

Odg. Sakrament svete pokore je Sakrament, v' katérim k' tému postavljen mešnik na mesto Boga gréšniku po kerstu storjene gréhe odpušti, ako se njih sgrivano ino zhisto spové, tudi refnizhno volo ima, se pobolshati, ino pravo pokoro délati.

Pr. Je Sakrament svete pokore všém potreben?

Odg. Sakrament svete pokore je všém potreben, katéri so po kerstu smertno grešili.

Pr. Kaj mi sadobimo fkos Sakrament svete pokore?

Odg. Mi sadobimo fkos Sakrament svete pokore: 1. Odpušhanje gréhov. 2. Odpušhanje vezhnih shtrajfing. 3. Gnado boshjo. 4. Mir vésti.

Pr. Kaj se pravi: pravo pokoro délati?

Odg. Pravo pokoro délati, se pravi, k' Bogu se verniti, od katériga se je kdo fkos gréh odvernail, svoje gréhe zhertiti, ref-

nizhno sgrivati, tistih se spovedati, ino sa nje sadofti ftoriti.

Pr. Kaj je k' Sakramentu pokore potrebno?

Odg. K' Sakramentu pokore je pet délov potrebnih.

Pr. Katéri fo ti pet déli?

Odg. Ti pet déli fo: 1. Premifhlavanje véfti. 2. Grivinga. 3. Terdno naprejšvsetje. 4. Spoved. 5. Naloshena pokora.

a. Od premifhlavanja véfti.

Pr. Kaj se pravi: véft premifhlavati?

Odg. Véft premifhlavati, se pravi, premifliti, kaj smo mi od fvoje sadne spovedi, ali od zhafa, kadar smo sazhéli gréh sposnati, pregréfhili.

Pr. Kaj moremo per premifhlavanji véfti ftoriti?

Odg. Per premifhlavanji véfti moremo naj poprej svetiga Duha na pomozh klizati, de naf rasvéti ino nam sposnati dá, kaj ino s' zhem smo mi pregréfhili, potém moremo premifliti:

Sploh:

Ali smo s' mishlenjam, s' poshelenjam, s' befédami, ali zelo v' djanji gréfhili. Sraven téga se moremo tudi spomniti na sorto ino fhtevílo smertnih gréhov, kakor tudi na okolshine, katére gréh sa posnanje povézhajo ali spremenijo.

Posébej:

1. Ali smo soper desét boshjih sapovedi, ali soper pet zirkvénih sapovedi gréfhili.

2. Ali smo eniga ali vezh, lastnih ali tudi ptujih gréhov krivi.
3. Ali smo déla milosti proti blishnimu fkasati, ali kaj drugiga dobriga, kar smo storiti dolshni bili, opustili.
4. Ali smo dolshnosti svojiga stana spolnili ali ne.

Pr. Kaj je per premishlavanji hudih misli ino shélj sapomniti?

Odg. Per premishlavanji hudih misli se more glédati, zhe je zhlovek radovolno dopadenje imel, ino per shéljah, ali je on pervolil, ako ravno djanje se ní sgodilo.

Pr. Kako se sna zhlovek per premishlavanji vésti na shtevilo smertnih gréhov spomniti?

Odg. Per premishlavanji vésti se sna zhlovek na shtevilo smertnih gréhov spomniti, kadar on pomisli, zhe se je gréh vsak den, vsak téden, vsak mésez sgodil, ino kolikokrat na den, na téden ali mésez.

b. Od grivinge.

Pr. Kaj je grivinga?

Odg. Grivinga je zhertenje gréha zhres vse hudo, ino snotrajna shalost zhres rasshalenje Boga, s' terdnim naprejevsetjam, Boga ne vezh rasshaliti.

Pr. Kakshna more grivinga biti?

Odg. Grivinga more biti: 1. snotrajna, 2. zhres naturo, 3. zhres vse drugo, ino 4. zhres vse gréhe.

Pr. Kako je grivinga snotrajna?

Odg. Grivinga je snotrajna, kadar ni samo v' vustah, ampak tudi v' serzi, to se pravi, kadar grešnik ne isrezhe samo s' besédami svoje shalosti, temuzh kadar tudi snotraj v' serzu shalost obzhuti.

Pr. Kako je grivinga zhres naturo?

Odg. Grivinga je zhres naturo, kadar je grešnik skos gnado svetiga Duha, ino skos zhresnaturne vsroke k' grivingi ganjen.

Pr. Kda je grivinga samo naturalna?

Odg. Grivinga je samo naturalna, kadar grešnik samo sa posvetnih vsrokov volo gréh obshaluje ino zherti; postavim, kér je zhasno nesrezhen postal, ino v' framoto ali shkodo prišel.

Pr. Ali je samo naturalna grivinga sadoosti, per Bogu odpusheje sadobiti?

Odg. Samo naturalna grivinga ni sadoosti, per Bogu odpusheje sadobiti.

Pr. Kda je grivinga zhres vse drugo?

Odg. Grivinga je zhres vse drugo, kadar je grešniku bolj shal, de je Boga rasshalil, kakor de bi vse na svéti bil sgubil.

Pr. Kako je grivinga zhres vse gréhe?

Odg. Grivinga je zhres vse gréhe, kadar vse gréhe, nobeniga vunvsétiga, obléshe.

Pr. Kolikojna je zhresnaturalna grivinga?

Odg. Zhresnaturalna grivinga je dvojna: popolnoma ino nepopolnoma.

Pr. Kaj je popolnoma grivinga?

Odg. Popolnoma grivinga je zhresnaturalna shalost ino zhertenje gréha, kér smo

Boga, naj vikſhi dobroto, katéro zhres vse lubimo, rasshalili; sraven téga more terdno naprejvsetje biti, Boga ne vezh rasshaliti.

Pr. Kako se popolnoma grivinga obudi?

Odg. Popolnoma grivinga se tako obudi:

Moj Bog! vſi moji gréhi me is ferza grivajo, kér fim jes ſkos nje tebe, mojiga lubesniviga Boga, naj vikſhi nekonzhno dobroto, katéro is ferza lubim, rasshalil. Jes ſi terdno naprejvsemem, s' tvojoj gnadoj mojo shivlénje pobolſhati, ino rajſhi vse, tudi smert terpéti, kakor tebe, mojiga Boga, naj vikſhi dobroto, s' enim gréham vezh rasshaliti. Daj meni gnado, mojo naprejvsetje derſhati, sato te proſim ſkos nekonzhano saflushenje tvojiga boshjiga Sína, nafiha Gospoda ino Svelizharja, Jésufa Kristufa.

Pr. Kaj more tiſti ſtoriti, katéri hozhe popolnoma grivingo obuditi?

Odg. Kdor hozhe popolnoma grivingo obuditi, more: **1.** Boga sa njegovo gnado proſiti. **2.** Si dobro k' ferzu vséti, kdo tiſti je, katériga je on rasshalil. **3.** Vezhkrat grivingo obuditi.

Pr. Kda je zhlovek dolshen, popolnoma grivingo obuditi?

Odg. Zhlovek je dolshen, popolnoma grivingo obuditi: **1.** Kadar bi imél en svet Sakrament prejéti, pa ni v' ſtani gnade, ino

perloshnosti nima, se spovédati. 2. Kolikokrat se v' smertni nevarnosti snajde.

Pr. Kda s'he je vezh popolnoma grivinga obuditi?

Odg. Prav h'aslivo je, popolnoma grivingo vsak dén obudíti, polebno préjden spat grémo.

Pr. Kaj nam dopernese popolnoma grivinga?

Odg. Skos popolnoma grivingo sadobíjo vsi tisti odpus'hanje vséh gréhov, katéri nimajo perloshnosti, pa vunder pravo vollo, se spovédati, kak hitro je mogozhe.

Pr. Kaj je nepopolnoma grivinga?

Odg. Nepopolnoma grivinga je zhresnaturna shalost ino zhertenje gréha, ali sato, kér je gréh sam na febi gerd, ali sato, kér gréshnik nebéfa sgubi, ino vezhno s'htrajfingo v' pekli saflushi; sraven téga more terdno naprejsétje biti, Boga ne vezh rasshaliti.

Pr. Kaj more gréshnik, katéri nepopolnoma grivingo obudí, s'he vezh storiti?

Odg. Gréshnik, katéri nepopolnoma grivingo obudí, more skos saflushenje Jesusa Kristusa odpus'hanje svojih gréhov vupati, ino Boga kakor sazhétnika vse pravize ino svoje pravizhnosti lubíti sazheti.

Pr. Kako se nepopolnoma grivinga obudí?

Odg. Nepopolnoma grivinga se tako obudí:

Moj Bog! meni je shal is zeliga ferza, de tim tebe rasshalil. Jes zhertím resnizhno, ino sovrashim is ferza moje gréhe sato, kér so na febi gerdí, kakor

tudi sato, kër sim škos nje nebéfa sgu-
bil, ino pekel saflushil; ino kakor jes
gréhe sovrashim ino zhertim, tako jes
pravizo, ino tebe, o moj Bog! odsdaj
lubim, katéri si sazhétik vse pravíze.
Jes savupam od tvoje neskonzhne mi-
losti, škos saflushenje Jesusa Kristusa mo-
jiga svelizharja odpufhanje mojih gré-
hov, ino si terdno naprejšvemem, s' tvo-
joj gnadoj sa naprej ne vezh grefhiti.

c. Od terdniga naprejšvétja.

Pr. Kaj je terdno naprejšvétje?

Odg. Terdno naprejšvétje je refnizhna vola,
svojo shivljenje pobolshati, ino ne vezh
grefhiti.

Pr. K' zhému more ti perpravlen biti, ka-
téri refnizhno volo imá, se pobolshati?

Odg. Kdor refnizhno volo imá, se pobol-
shati, more perpravlen biti:

1. Vseh gréhov, kakor tudi blishnih per-
loshnosti ino nevarnosti k' gréhu se
ogibati.
2. Vsemu nagnjenju k' gréhu se soper-
staviti, ino vse k' ohranjenju gnade
potrébne pomozhi prejéti.
3. Ptujó blago nasaj dati, pohujshanje,
katéro je gréh storil, ino shkodo, ka-
téra se je blishnimu na njegovi zhafti,
na blagi ali na drugo visho sgodila;
sopet popraviti.
4. Vsem sovrashnikam ino rasshalnikam
is férza odpustiti.

5. Vse dolžnosti svojiga štana svešto spolniti.

d. Od spovedi.

Pr. Kaj je spoved?

Odg. Spoved je sgrivano fposnanje, fkos katéro se gréfhnik pred sa spovedovanje pravizhno postavlenim mefhnikom svojih storjenih gréhov obtoshi, de bi od njega odvésó sadobil.

Pr. Kakfhna more spoved biti?

Odg. Spoved more zhfsta biti.

Pr. Kako je spoved zhfsta?

Odg. Spoved je zhfsta, kadar se gréfhnik vseh svojih fhe ne spovédanih gréhov pred spovednikom zhfsto, pravizhno, ino bres sadershanja obtoshi, tako, kakor se on po fkerbnim premifhlavanju vesti kriviga fposna.

Pr. Ali spoved velá, ako gréfhnik is ftraha ali framoshlivofti v' spovedi fmerten gréh samolzhi?

Odg. Ako gréfhnik fmerten gréh is ftraha ali is framoshlivofti v' spovedi samolzhi, njegova spoved ne le nizh ne velá, ampak taki gréfhnik fhe en nov fmerten gréh ftori, kér on Sakrament pokore nevrédno prejme.

Pr. Kaj more gréfhnik ftoriti, katéri je v' spovedi fmerten gréh védama ali is obdolshlive nemarnosti samolzhal?

Odg. Gréfhnik, katéri je v' spovedi fmerten greh védama, ali is obdolshlive nemar-

nosti samolzhal, ni samo dolshen, téga samolzhaniga gréha se spovedati, ampak se tudi obtoshiti:

1. V' koliko spovedih je on ti gréh samolzhal.
2. More on vse spovedi, katére je on po samolzhanim gréhu opravil, ino v' katerih se je on smertnih gréhov obtoshil, kakor tudi tisto spoved popolnoma ponoviti, v' kateri je smerten gréh samolzhal, zhe se je v' tisti spovedi tudi drugih smertnih gréhov spovedal.
3. Se more spovedati, ako je on, ino kolikokrat v' tém stani presveto réfhno telo prejél, ino ako se je to tudi ob velikonozhnim zhasi sgodilo.
4. More povédati, ali je tudi druge svete Sakramente v' tém stani prejél.

Pr. Ali zhlovek ima vsrok, per spovedi se framovati ali bati?

Odg. Zhlovek nima vsroka, per spovedi se framovati ali bati:

1. Ker se on ni framoval pred Bogam, kateri vse vidi, greshiti, ino ker se ni bal od njega vekomaj pogublen biti.
2. Ker je bolshi svoje grehe na tihem spovedniku povedati, kakor v' gréhah nepokojno shivéti, nesrézhno vmréti, ino na soden den sa téga volo pred zelim svétam saframovan biti.
3. Kér se spovednik sam lastnih slabosti kriviga vé, ino sa téga volo s' greshnikam vsmilenje ima.

4. Kér je spovednik pod smertnim gréham, ino pod naj ostrejſhimi zhaſnimi ino vezhnimi ſhtraſingami molzhati dolshen.

Pr. Kako se more greſhnik v' ſpovedi ſpovedati?

Odg. Gréſhnik se more v' ſpovedi:

1. Vſelej ſaſtopno, ino kolikor je mogoſhe, s' poſhtenimi beſédami ſpovedati.

2. Tako govoriti, de je le od ſpovednika, ne pa tudi od okolistojezhih ſliſhan.

Pr. Ali ſmo mi dolshni, tudi odpuſtlivih ali majhnih gréhov se ſpovedati?

Odg. Mi ni ſmo dolshni, odpuſtlivih ali majhnih gréhov se ſpovedati, vunder je to prav haſlivo ino dobro.

Pr. Kaj more greſhnik ſtoriti, prejden ſazhne gréhov se ſpovedovati?

Odg. Prejden greſhnik ſazhne gréhov se ſpovedovati, more poklekniti, ſveti kriſh ſtoriti, ino k' ſpovedniku rezhti: Zhaſtivréden, jes njih proſim ſa ſveti ſhegen, de bi se ſvojih gréhov pray ino zhiſto ſpovedati mogel.

Pr. Kaj more ſtoriti, kadar je on od ſpovednika ſhegen prejél?

Odg. Kadar je on od ſpovednika ſhegen prejél, more, ako zhaſ ino okolſhine perpuſtijo, ozhitno ſpoved ali Confiteor moliti. Tako: Jes vbogi gréſhni zhlovek se ſpovém ino ſpoſnam Bogu, vſegamo-

gozbnimu, Marii prezhisti divizi, všém lubim svetnikam, ino njim, duhovni ozha, na mesto Boga, de fim od moje sadne spovedi, katéra je bila (tukaj se imenuje den sadne spovedi) dostokrat ino veliko greslil s' mislami, s' besédami ino s' djanjam; posebno pa, de fim i. t. d.

Sdaj se sazhne po sgoraj popisani vishi, ino kako se vsak greslnik pred Bogam kriviga sposna, svojih grehov spovedovati.

Pr. Kako se spoved sklene?

Odg. Spoved se sklene s' témi besédami: Ti ino vsi moji drugi védni ino nevédni gréhi, katére fim ali sam storil, ali fim kriv bil, de so nje drugi storili, mene is serza grivajo, kér fim skos nje Boga, naj viklhi ino vse lubésni vredno dobroto, rasshalil. Jes ti tudi terdno naprejšemem, mojo shivljenje poboljšati, všéh perloshnosti k' gréhu se varvati, ino nikdar vezh gresliti. Jes njih prosim, zhastivrédni, sa odvésó mojih grehov ino sa védno pokoro.

e. Od naloshene pokore ali sadoštitorjenja.

Pr. Kaj se sastopi pod naloshenoj pokoroj, katéra k' Sakramentu svete pokore flilhi?

Odg. Pod naloshenoj pokoroj, katéra k' Sakramentu svete pokore flilhi, se sastopijo tiste déla, katére spovednik gresl-

niku sa spovédane gréhe sá pokoro naloshijo.

Pr. Sakaj so gréshniki dolshni, Bogu she sadoosti storiti, ako ravno je she Kristuf sa gréhe sadoosti storil?

Odg. Gréshniki so tudi, ako ravno je she Kristuf sa gréhe sadoosti storil, she dolshni, Bogu sadoosti storiti:

1. Kér ti, katéri hozhejo Kristufoviga sadoostitorjenja deléshni pokati, k' tému pomagati ino toliko storiti morejo, kolikor premorejo, de bi Bogu storjeno rasshalenje popravili.

2. Kér Bog gréshnike, katérim je dolg gréha ino vezhno fhtrafingo odpustil, she tudi vezhkrat zhasno fhtrafuje.

Pr. Je naloshena pokora potreben dél k' Sakramentu pokore?

Odg. Naloshena pokora je tako potreben dél k' Sakramentu pokore, de bi, svunaj nemogozhosti, tisto opraviti, Sakrament pokore bres nje ne bil popolnoma.

Pr. Katére déla se v' Sakramentu pokore naloshijo?

Odg. Molitva, post, almoshno dajati, ino druge spokorne déla, katére so velikoosti ino kakfhinosti gréhov permérjene, se gréshniku sa pokoro naloshijo.

Pr. Kako se naloshena pokora more opraviti?

Odg. Naloshena pokora se more opraviti:

1. S' ponishnim serzam.

2. Svešto tako, kakor je naloshena.

3. Bres odloga, kakor hitro je mogozhe.

Perstávik od odpustkov.

Pr. Kaj so odpustki?

Odg. Odpustki so odpuščenje zločinov shtrajfing, katere bi mi po odpuščenju dolgi gréhov v' tém shivlénji, ali pa po smerti terpéti mogli.

Pr. Kaj morejo katolíhki kristjani od odpustkov vérovati?

Odg. Katolíhki kristjani morejo od odpustkov vérovati:

1. De prava zirkva od Jesufa Kristufa oblast imá, odpustke deliti.

2. De nam možno haslivo je, te od zirkve déljene odpustke sadobiti.

Pr. Je vezh kakor ena sorta odpustkov?

Odg. Odpustki so popolnoma, ino so tudi nepopolnoma.

Pr. Kaj so popolnoma odpustki?

Odg. Popolnoma odpustki so odpuščenje vséh zločinov shtrajfing, katere je gréshnik saflushil.

Pr. Kaj so nepopolnoma odpustki?

Odg. Nepopolnoma odpustki so tisti, skos katere ne bodo vse zločine shtrajfinge, ampak le en dél tistih odpuščen. Takshni so odpustki od shtirideset dni, od eniga ali vezh lét.

Pr. Ali naš zirkva skos odpustke ne odveshe od dolshnosti, sa grehe sadosti storiti?

Odg. Zirkva naš skos odpustke ne odveshe zeló od dolshnosti, sa grehe sadosti storiti; ona le hozhe:

1. V' naš duh pokóre obuditi, ino skerb plazhati, s' katéroj spokorne déla opravlamó.

2. Našhi slabosti ino nepremoshnosti na pomozh priti, katere naš vzháfi sadershíta, Bogu tako sadoſti ſtoriti, kako bi mogli.

Pr. Kaj je na dalje potrebno, odpustke sadobiti?

Odg. Odpustke sadobiti, je potrebno:

1. De ſmo v' ſtani gnade boshje.
2. De napréjpiſane pogódbé iſpolnimo.

§. 5. *Od Sakramenta poſlédniga olja.*

Pr. Kaj je ſveto poſlédno olje?

Odg. Sveto poſlédno olje je Sakrament, v' katerim bolnik ſkos maſanje s' ſvetim oljam ino ſkos naprejpiſano molitvo meſhnika gnado boshjo k' osdravljenju duſhe ino vezhkrat tudi teléſa sadóbí.

Pr. Sakaj ſe ti Sakrament imenuje poſlédno olje?

Odg. Ti Sakrament ſe poſlédno olje imenuje, kér ſe med vſémi ſvetimi maſanjami, katére je Goſpod, naš ſvelizhar, ſvoji zirkvi ſapovédal, naj na ſadnje deli.

Pr. Kaj nam doperneſe ſveto poſledno olje?

Odg. Sveto poſledno olje nam doperneſe:

1. Pomnoſhenje poſvezhujozhe gnade.
2. Odpuſhanje malih ino tiſtih velikih gréhov, katerih ſe bolnik iſ neobdolshlive poſablivoſti ali iſ nepremoshnosti ni ſpovédal.

3. Odrešenje od hudih nastopkov gréhov ino od njih ostankov.
4. Mozh nadlésovanju ino skufhnjavam hudizha se soperstaviti.
5. Pomozh proti preveliki bridkosti blishne smerti ino prihodne sodbe.
6. Tudi vezhkrat telésno sdravje, kadar je k' dušhniku svelizhanju.

Pr. Kako se imá bolnik k' poslédnimu olju perpraviti?

Odg. Bolnik se ima k' poslédnimu olju perpraviti s' shivoj véroj, ino s' terdnim savupanjem na Boga; s' popolnim isrozhenjam v' boshjo volo; pred vsém pa se imá skos sveto spóved v' stan gnade postaviti, ali, zhe se spovédati ne more, pravo grivingo zhres svoje gréhe obuditi.

Pr. Je poslédno olje k' svelizhanju potrébno?

Odg. Poslédno olje k' svelizhanju ní zelo potrébno, vunder bolnik naj ne samudí, tisto prejéti, ino sizer savolo veliko gnad, katére skos tisto sadobi.

§. 6. *Od Sakramenta meshnikov shegnovanja.*

Pr. Kaj je Sakrament shegnovanja sploh?

Odg. Sakrament shegnovanja sploh je Sakrament, skos katériga tistim, katéri se k' slushbi zirkve podajo, duhovna oblast ino posébna gnada dodéljena bode, nekatére zirkvéne opravila k' zhašti boshji ino k' svelizhanju dušh pravino sveto opraviti.

Pr. Kaj je Sakrament meshnikoviga shegnovanja posébej?

Odg. Sakrament mešnikoviga shegnovanja posebej je Sakrament, skos katériga tém, katéri sa mešnike shegnani bodo, oblast tako dobro v' pravo telo Jesufa Kristufa, kakor tudi v' duhovno telo, katéro so véрни, dodéljena bode.

Pr. V' zhému obstoji oblast mešnikoviga shegnovanja?

Odg. Oblast mešnikoviga shegnovanja obstoji v' tému:

1. De mešniki kruh ino vino v' pravo telo ino v' pravo kri nashiga Gospoda Jesufa Kristufa spremeniti, ino tisto nebeskimu Ozhétu ofrati samorejo.
2. De véрnim gréhe odpustiti ali sader-shati samorejo.

§. 7. *Od Sakramenta svetiga sakona.*

Pr. Kaj je Sakrament sakona?

Odg. Sakrament sakona je nelozhлива savésa, skos katéro se dvé nesakonfski keršhanfski peršhoni, mosh ino shena, po navadni shegi sarozhita, k' zhému njíma Bog skos ti Sakrament gnado dá, de v' svojim sakonfskim stauí noter do smerti bogabojezha ostaneta, ino svoje otroke po keršhanfskim sreditá.

Pr. Kako imenuje apostol Pavl ti Sakrament?

Odg. Apostol Pavl imenuje ti Sakrament velik Sakrament v' Kristufi ino v' zirkvi; kér duhovno edinost Kristufa s' svojoj zirkvoj poméni.

Pr. K' zhému je sakonfski stan postavlén?

Odg. Sakonfki stan je postavljen:

1. De bi se zhloveshki rod pomnoshil.
2. De bi sakonfki en drugimu na pomozh bili.
3. Sa branilo soper nezhisto poshelénje mesa.

Pr. Je sakonfki stan potreben?

Odg. Sakon je sploh sa rashiranjé zhloveshki-
kiga roda potreben, ne pa sa vsakiga
zhlovéka posébej; sakaj nesakonfki stan
je sa ene pershone bol popolnoma.

Pr. Kaj nam dopernese Sakrament sakona?

Odg. Sakrament sakona pomnoshi posvezhu-
jozho gnado, ino dá to posébnó gnado:

1. De sakonfki brumno noter do smerti
vkupej shivijo.
2. De svoje otroke v' boshjimu strahu redíjo.

Pr. Kaj hozhe zirkva od pershon, katére v'
sakon stopijo?

Odg. Zirkva hozhe od pershon, katére v'
sakon stopijo:

1. De med njimi nobeniga sadershka ni.
2. De sa téga volo v' sakon stopijo, sa
zhesar volo je postavljen.
3. De se v' boshjimu strahu s' zhisto véstjo
v' ti stan podajo, ino sa téga volo poprej
k' sveti spovedi ino k' obhajilu gréjo.

Pr. Kaj morejo tifti storiti, katéri v' sakon
stopijo?

Odg. Tifti, katéri v' sakon stopijo, morejo tri-
krat oklizani biti, si sakonfko svestoft
vprizho dvuj prizh pred svojim farmesh-
tram oblubiti, ino se porozhiti pustiti.

Pr. Katére so dolshnosti sakonških med seboj?

Odg. Dolshnosti sakonških med seboj so té:

1. De mirno ino kerfhanfko med seboj shivíjo.
2. De mosh svojo sheno kakor svojo lastno telo lubi, redí ino varuje; shena pa moshu v' pravizhnih rezhéh pokorna je.
3. De eden drugiga v' teshavah ne sapuftí, ampak obá svesto noter do smerti vkupej oftaneta.

Pr. Katére so dolshnosti sakonških proti svojim otrokam?

Odg. Dolshnosti sakonških proti svojim otrokam so, de oni tiste kerfhanfko redíjo, ino sa njih zhafno dobro ino vezhno svelizhanje fkerbíjo.

P e t a p o s t a v a .

Od kerfhanfke pravize.

Pr. Kaj je kerfhanfka pravíza?

Odg. Kerfhanfka pravíza je: de se hudiga varujemo, ino dobro storimo.

Pervi dél kerfhanfke pravize.

Varuj se hudiga.

Pr. Katéri je prvi dél kerfhanfke pravize?

Odg. Prvi dél kerfhanfke pravize je: Varuj se hudiga.

Pr. Kaj je hudo ali slo?

Odg. Pravo ino edino hudo ali slo je gréh.

Pr. Kaj je gréh sploh?

Odg. Gréh sploh je radovolno prelōmlenje boshje sapovedi.

Pr. Kolikotéri je gréh?

Odg. Gréh je dvoj: 1. Poêrban gréh, ino 2. storjen gréh.

Pr. Kaj je poêrban gréh?

Odg. Poêrban gréh je tisti, katériga je Adam v' paradishi storil, ino mi v' Adami, ino katériga smo od njega poêrbali.

Pr. Kaj je storjen gréh?

Odg. Storjen gréh je prelomljenje boshje postave, katéro gréshnik sam rad stori.

Pr. Kako se stori storjen ali lasten gréh?

Odg. Storjen ali lasten gréh se stori s' mišlami, s' besédami, ino s' djanjam, ali s' samudenjam tistiga, kar je dolshnost storiti.

Pr. Kakshen raslozhik je med storjenimi gréhi?

Odg. Raslozhik med storjenimi gréhi je ti: nekatéri so veliki ali smertni, drugi pa so mali ali odpustlivi gréhi.

Pr. Kaj je smerten gréh?

Odg. Smerten gréh je veliko prelomljenje boshje sapovedi.

Pr. Kaj smerten gréh fhkodi?

Odg. Skos smerten gréh dušha sgubi duhovno shivljenje, to je, posvezhujozho gnado boshjo; zhlovek postane sovrashnik boshji, ino vezhne smerti dolshen.

Pr. Kaj so odpustlivi gréhi?

Odg. Odpustlivi gréhi so male prelomljenja boshje sapovedi.

Pr. Katére so rasne forte storjenih gréhov?

Odg. Rasné forte storjenih gréhov so té: 1. Sedem naglavnih ali poglavitnih gréhov. 2. Sheft gréhov soper svetiga Duha. 3. Shtirje v' nebo vpijozhi gréhi. 4. Devet ptujih gréhov.

Pr. Katéri so sedméri naglavni gréhi?

Odg. Naslédni so sedméri naglavni gréhi:

1. Napuh ali prevsetnost. 2. Lakomnost.
3. Nezhiftoft. 4. Nevosfhli voft. 5. Poshréfhnost ali sbertje ino pijanost. 6. Serd ali jésa. 7. Lenoba ali vtraglivoft.

Pr. Katéri so sheftéri gréhi soper svetiga Duha?

Odg. Sheftéri gréhi soper svetiga Duha so:

1. Prevsetno na boshjo milost grefhiti.
2. Na boshji mílosti obvupati.
3. Sposnani kerfhanfki resnizi se soperstaviti.
4. Svojimu blishnimu savolo gnade boshje nevosfhliv biti.
5. Proti svelizhanfkim opominam oterpno ferzé iméti.
6. V' nepokori do konza oftati.

Ti gréhi bodo teshko ali zelo ne, ne v' tém, ne v' unim shivlenji odpufheni.

Pr. Katéri so shtirje v' nebo vpijozhi gréhi?

Odg. Shtirje v' nebo vpijozhi gréhi so:

1. Radovolen poboj. 2. Mutaft ali fodomitarfki gréh. 3. Satiranje vbogih, vdóv ino firot. 4. Kadar kdo délavzam ino najémnikam saflusheno plazhilo sadershí ali odterga.

Pr. Katéri so devetéri ptuji gréhi?

Odg. Devetéri ptuji gréhi so: 1. K' gréhu svitovati. 2. Drugim grefhíti velévati. 3. V' drugih gréhe pervoliti. 4. Druge k' gréhu napelati. 5. Drugih gréhe hvaliti. 6. K' gréhu molzhati. 7. Gréhe preglédati. 8. Tíftih se deléshen storiti. 9. Tífte sagovarjati.

Drugi dél kershanske pravize.

Stori dobro.

Pr. Kaj je dobro?

Odg. Dobro je to, kaj je po boshji sapovedi.

Pr. Kaj je po boshji sapovedi?

Odg. Po boshji sapovedi so zhednofti ino dobre déla.

Pr. Ali je vezh fort zhednofti, katére kristjan v' djanji fkasovati more?

Odg. Zhednofti, katére kristjan v' djanji fkasovati more, je vezh fort; so boshje zhednofti ino djanske zhednofti.

Pr. Kaj so boshje zhednofti?

Odg. Boshje zhednofti so tífte, katére Boga sa naj blishnífhi konez ali zil imajo.

Pr. Katére so boshje zhednofti?

Odg. Tri boshje zhednofti so: véra, vupanje ino lubésen.

Pr. Je zhlovek dolshen, tri boshje zhednofti obuditi?

Odg. Zhlovek je dolshen, tri boshje zhednofti obuditi.

Pr. Kda je zhlovek poséбно dolshen, tri boshje zhednofti obudíti?

Odg. Zhlovek je pod smertnim gréham dolshen, tri boshje zhednosti obudíti: 1. Kakor hitro k' pameti pride. 2. Vezhkrat v' svojimu shivlénju, 3. Ob zhafi filne skušhujave soper te zhednosti. 4. V' nevarnosti shivlénja ino na smertni posteli.

Pr. Kako se véra obudi?

Odg. Véra se tako obudí:

Jes vérjem na tebe, pravi trojnoedini Bog, Ozha, Sin ino sveti Duh. — Jes vérjem ino sposnam vse, kar fi ti rasodél, kar je Jesuf Kristuf vuzhil, kar so apostoli pridigali, ino kar nam sveta, rimška, katolška zirkva vérovati naprejpostavi. Vse to jes vérjem sato, kér fi ti, o Bog! vezhna ino nefkonzhna resníza ino modrost, katéra ne more ne golufati, ne golufana biti. O Bog! poterdi mojo véro.

Pr. Kako se vupanje obudi?

Odg. Vupanje se tako obudí:

Jes vupam na tvojo nefkonzhno dobroto ino milost, o Bog! de meni fkos nefkonzhno saflushenje tvojiga edinorojeniga Sina, Jesufa Kristufa, v' tém shivlenji sposnanje, pravo grivingo ino odpushenje mojih gréhov, po smerti pa vezhno svelizhanje dal ino dodélil bosh, tebe od oblizhja do oblizhja glédati ino lubiti, ino bres konza vshivati. Jes vupam tudi od tebe potrebné pomozhi, vse to dosézhi. Jes vupam

od tebe sato, ker si ti to oblubil, ktéri si ti vségamogozhen, svest, bres konza dobrotliv ino milostliv. O Bog! poterdi mojo vupanje.

Pr. Kako se lubésen obudí?

Odg. Lubésen se tako obudí:

O moj Bog! jes tebe lubim is zeliga mojiga serza zhres vse, kér si ti naj vikshi dobrota, bres konza popolnoma, ino vse lubésni vréden; tudi sato jes tebe lubim, kér si ti proti meni ino vsém stvarém neskonzhno dobrotliv. — Meni je is serza shal, de sim greshil, de sim tebe, mojiga vségamogozhniga Gospoda, mojiga naj bolshega Ozhéta, rasshalil. Jes si terdno naprejšvemem, vse gréhe ino vse hude' perloshnosti opustiti, ino nikoli vezh soper tvojo sveto volo kaj storiti. Daj meni gnado to mojo naprejšvsetje ispolniti.

Pr. Kaj so djanjske zhednosti?

Odg. Djanjske zhednosti so tiste, skos katére se sadershanje kristjana tako ravna, de je Bogu dopadljivo.

Pr. Katére so djanjske poglavitne zhednosti?

Odg. Djanjske poglavitne zhednosti so te shtiri:

1. Modrost. 2. Mérnost. 3. Právizhnost.
- 4. Mozhnost.

Pr. Katére zhednosti so poglavitnim gréham protipostavlene?

Odg. Ponishnost je napuhu protipostavlena. Dareshlivost lakomnosti.

Zhifost nezhistosti.

Lubésen nevošhlivoſti.

Mérnoſt poſhréſhnoſti.

Poterpeſhlivoſt jési.

Gorézhoſt k' dobrimu lenobi.

Pr. Kaj ſhe vezh k' kerſhanſki pravizi ſliſhi?

Odg. K' kerſhanſki pravizi ſliſhijo ſhe dolshnoſti, katére je Jeſuf Kriſtuf poſébnó ſapovedal.

Pr. Katére ſo dolshnoſti, katére je Jeſuf Kriſtuf poſébnó ſapovedal?

Odg. Dolshnoſti, katére je Jeſuf Kriſtuf poſébnó ſapovedal, ſo té:

1. Najpoprej boſhjo kraléſtvo ino njegovo gnado iſkati.
2. Sam ſebe ſatajiti.
3. Svoj kriſh noſiti.
4. Sa Kriſtufam boditi.
5. Krotek ino pohléven biti.
6. Sovraſhnike lubiti, dobro ſtoriti tém, katéri naſ ſovraſhijo, moliti ſa tiſte, katéri naſ ſhalijo ino preganjajo.

Pr. Kaj ſhe vezh ſliſhi k' kerſhanſki pravizi?

Odg. K' kerſhanſki pravizi ſliſhi tudi tiſtih oſem imenitnih zhednoſti, katére je Goſpod Kriſtuf na gori vuzhil, ino ſavolo katérih je on zhloveka ſvelizhaniga imenoval, ino ſo té:

1. Svelizhani ſo vbogi v' Duhu, ſakaj njih je nebeſhko kraljéſtvo.
2. Svelizhani ſo krotki, ſakaj oni bodo ſemlo poſédli.
3. Svélizhani ſo ſhaloſtni, ſakaj oni bodo potroſhtani.

4. Svelizhani fo, katéri fo lazheni ino shejni pravize, sakaj oni bodo nasiteni.
5. Svelizhani fo milostivi, sakaj oni bodo milost doségli.
6. Svelizhani fo, katéri fo zhistiga serza, sakaj oni bodo Boga glédali.
7. Svelizhani fo mirni, sakaj oni bodo otrozi boshji imenovani.
8. Svelizhani fo, katéri sa pravize volo preganjanje terpijo, sakaj njih je nebéfhko kraljéstvo.

Pr. Katére fo dobre déla kristjana?

Odg. Dobre déla kristjana fo djanja, katére fo Bogu dopadlive, ino sa kristjana, katéri nje ftori, saflushiozhe.

Pr. Katére fo naj imenitnéjshé dobre déla?

Odg. Naj imenitnéjshé dobre déla fo: Moliti, postiti se, almoshno dajati.

Pr. Katére fo teléjne déla milosti?

Odg. Teléjne déla milosti fo naflédne fedmére:

1. Lazhne nasititi.
2. Shejne napojiti.
3. Popótnike prejémati.
4. Nage oblézhi.
5. Bolnike obifkati.
6. Jetnike réfhiti.
7. Mertve pokopati.

Pr. Katére fo duhovne déla milosti?

Odg. Duhovne déla milosti fo té fedmére:

1. Grefhnike svariti.
2. Nevédne podvuzhiti.
3. Dvojijozhim prav svetovati.
4. Shalostne potroshtati.
5. Kri vizo volno terpéti.
6. Tém; katéri nas

rasshalijo, is ferza odpustiti. 7. Sa shive ino mertve Boga profiti.

Pr. Katéri so evangeljski svéti?

Odg. Evangeljski svéti so:

1. Radovolno vboshtvo.
2. Vezhna zhi-stost.
3. Popolnoma pokorshina pod duhovnim poglavarjam.

P e r s t a v i k.

Od shtirih poslédnih rezhi.

Pr. Katére so shtiri poslédne rezhi?

Odg. Shtiri poslédne rezhi so: smert, sodba, pekel ino nebesa.

Pr. Kaj je smert?

Odg. Smert je lozhenje dushe od trupla.

Pr. Ali more vsak zhlovek vmréti?

Odg. Vsak zhlovek more vmréti.

Pr. Od zhélsa pride, de vsak zhlovek vmréti more?

Odg. De vsak zhlovek vmréti more, pride od gréha, katériga je Adam v' paradishi storil. Ako bi Adam ne bil greshil, bi bili mi tudi na telési nevmerjózhi ostali. Smert je fhtrajfinga gréha.

Pr. Kaj je od sodbe véditi?

Odg. Od sodbe je véditi, de bo Jesus dushe vsakiga zhlovéka hitro po smerti posébej, na konez svetá pak vse ljudi vkup s' dushe ino telésum sodil.

Pr. Kam bo dušha v' posébní sodbi obsojena?

Odg. Dušha bo v' posébní sodbi ali v' vize, ali v' pekel obsojena, ali v' nebéša vséta.

Pr. Kaj so vize?

Odg. Vize so kraj, kjer dušhe zhašne shtrajfinge sa gréhe terpijo, katérih se v' shivlénji niso spokorile.

Pr. Katére dušhe pridejo v' vize?

Odg. Tistih dušhe pridejo v' vize, katéri, zhe glih so v' gnadi boshji vmerli, vunder sa volo njih v' shivlenji storjenih gréhov boshji pravizi niso sadošti storili.

Pr. Kaj je pekel?

Odg. Pekel je kraj, kjer bodo pogubljeni vezhno martrani.

Pr. Kdo pride v' pekel?

Odg. Tisti pride v' pekel, katéri v' smertnim gréhi vmerje.

Pr. Kaj so nebéša?

Odg. Nebéša so naj frezhnéshi prebivališhe fvetnikov, kjer se Bog svojim sveštim flushebnikam od oblizhja do oblizhja kashe, ino sebe samiga njim sa njih preveliko plazhilo dá.

Pr. Kdo pride v' nebéša?

Odg. Tisti pride v' nebéša, katéri je v' gnadi boshji vmerl, ino tisti, katéri je storjene gréhe ali v' tém ali v' drugim shivlénju spokoril.

§. 1.

(Pervi tjéden.)

V' zhému véra sploh obstoji. Konez ino hafek rasodéte vére.

Pr. V' zhému obstoji véra sploh?

Odg. Véra sploh obstoji v' snanju, kakor tudi v' vishi, Boga zhaftiti ino moliti.

Pr. Kaj je konez rasodéte vére?

Odg. Konez rasodéte vére je zhaft boshja.

Pr. Katéri hafek imajo ljudjé od rasodéte vére?

Odg. Hafek, katériga ljudjé od rasodéte vére imajo, je njih vezhna ino zhafna frezha.

Pr. Kaj vé v'fak kristjan od hafka rasodéte vére?

Odg. V'fak kristjan vé, de pravovéрни fkos rasodéto véro vezhno svélizhanje doféshejo, ino de ona poséбно k' tému flushi.

Pr. Kaj ne vé v'faki od hafka rasodéte vére?

Odg. V'faki ne vé, kako véra tudi nafho zhafno frezho povsdigne.

Pr. Katéri navuk rasodéte vére naf s' nafhim stanom sadovolne stori?

Odg. Savupanja poln navuk od previdnosti, s' katéroj Bog svét, ino vse s'godbe na

svéti visha, naf s' nashim stanom, naj je, kakshen je, sadovolne stori.

Pr. Ali boshje sapovedi hafnejo zhloveshki foséshini?

Odg. Boshje sapovedi zhloveshki foséshini hafnejo, kér njé zhasno frezho povishajo.

Pr. S' zhém se sploh frezha zhloveshke foséshine povisha?

Odg. Sploh se frezha zhloveshke foséshine povisha fkos pokorshino.

Pr. Komu shterta boshja sapoved sapové pokornim biti?

Odg. Shterta boshja sapoved sapové ne le otrokam proti svojim starsham, ampak tudi podloshnim proti svojim oblastnikam, pokornim biti.

Pr. K' zhemu so oblastniki postavljeni?

Odg. Oblastniki so postavljeni, sa frezho zhloveshkih tovarshtev fkerbeti ino jo varvati; téga pa ne morejo storiti, ako podloshni niso pokorni.

Pr. Kako boshje sapovedi frezho vsakiga zhloveka posébej povishajo?

Odg. Boshje sapovedi frezho vsakiga zhloveka posébej povishajo, ker nam vse tisto v' varnosti ohranijo, kar k' zhasni frezhi ali flishi, ali se k' njéj shtéje.

Pr. Kako péta sapoved nasho frezho obvarje?

Odg. Peta sapoved obvarje nasho shivljenje, ker prepové vbijati.

Pr. Kako shesta sapoved frezho vsakiga zhloveka obvarje?

Odg. Shesta sapoved obvarje sakonske pred nesvestoboj, obdershi vsakiga zhloveka per sdravju, kakor tudi dusho ino télo per mozhi, katero nezhiste djanja oflabijo.

Pr. Kaj nam obvarje sedma ino osma sapoved?

Odg. Sedma sapoved nam obvarje nasho premoshenje, osma nasho zhaft; kér sedma krafti, osma pa krivo prizho soper svojiga blishniga govoriti prepové.

Pr. Kaj zhloveku hafne devéta ino deséta sapoved?

Odg. Devéta ino deséta sapoved vstavla nashe shelje, katére so sazhétek mnogih nefrezh.

§ II.

Odkod zhlovek vezhidél snanje rasodéte vére sadobi. Kratek sapopadik katehisma.

Pr. Odkod sadobi zhlovek vezhidél najprej snanje rasodéte vére?

Pdg. Snanje rasodete vére zhlovek najprej is katehisma sadobi.

Pr. Kaj naf katehisem vuzhí?

Odg. Katehisem naf vuzhí:

1. To, kar katolski kristjan verovati,
2. To, kar storiti more, do bo svelizhan.

Pr. Kako imenujemo to, kar katolfski kristjan vervati more?

Odg. Kar katolfski kristjan vervati more, imenujemo vérne navuke.

Pr. Kaj so véрни navuki?

Odg. Véрни navuki so navuki, katére sa refnizo dershati moremo, zhe hozhemo svelizhani biti.

Pr. Kako imenujemo navuke od téga, kar zhlovek storiti more, de bo svelizhan?

Odg. Navuke od téga, kar zhlovek storiti more, de bo svelizhan, imenujemo djanjske navuke.

Pr. Kaj sapopadejo djanjski navuki?

Odg. Djanjski navuki sapopadejo postave sa nashe djanja, katéриh ne le védití, ampak nje tudi storiti moremo.

1. Véрни navuki.

Pr. Kdé so naj imenitnéjsi véрни navuki vkup?

Odg. Naj imenitnéjsi véрни navuki so vkup v' apostolski véri.

Pr. Kdé v' katehismi, rasvun apostolske vére, she vezh véрnih navukov najdemo?

Odg. Tudi v' drugih postavah katehisma she vezh véрnih navukov najdemo.

Pr. Pod katérimi rasdélki naj imenitnejši véрни navuki sapopadeni biti snajo?

Odg. Naj imenitnéjsi véрни navuki snajo pod prihodnimi rasdélki sapopadeni biti:

1. Boshje bitje, njegove lastnosti, ino tiste dolshnosti, katere nam neke boshje lastnosti naloshijo.
2. Poglavitén navuk rasodéte vére od tréh boshjih pershon.
3. Od Kristufa isrozhene pomozhi sa nasho svelizhanje.

a. Boshjo bitje; njegove lastnosti; dolshnosti, katere nam boshje lastnosti naloshijo.

Pr. Kaj more kristjan od Boga véditi?

Odg. Kristjan more véditi, de je en Bog, de je sam od sebe naj popolnoméjsho bitje.

Pr. Kaj smo dolshni, kér je Bog naj popolnoméjsho bitje?

Odg. Kér je Bog naj popolnoméjsho bitje, smo dolshni, njega zhashtiti ino ljubiti.

Pr. Kaj shté vezh kristjan od Boga véditi more?

Odg. Kristjan tudi véditi more, de je Bog stvarnik, obdershavz ino vishar vseh rezhi.

Pr. Kakshén je Bog proti nam?

Odg. Bog je proti nam vsfigadobrotliv: dobro plazhuje, ino je proti sgrivanim gresnikam vsmilén.

Pr. Kaj zhlovek storiti more, kér je en Bog, ino kér je proti nam vsfigadobrotliv?

Odg. Ni sadofti, de zhlovek Bogá le sposna, njega zhres vse ljubi, ino njegovi volji pokoren je; on se ga tudi bati, ino pokoro storiti more, zhe je gresnil.

Pr. Sakaj more zhlovek se Boga shté dalje bati?

Odg. Zhlovek se Boga šte dalje bati more, ker je Bog vsegavedejozh, sato vse vé; ker kakor naj svetéjshi hudo sovrashi, ino kakor naj pravizhnejshi poshtrajfa.

(*Drugi tjeden.*)

b. Poglaviten navuk od tréh boshjih perfhón.

Pr. Kaj naf boshja rasodéta véra vuzhí od Boga?

Odg. Boshja rasodéta véra naf vuzhí, de fo tri boshje perfhone ene nature ino eniga bitja, Ozha, Sin ino sveti Duh.

Pr. Kaj naf boshja rasodéta véra vuzhí od Boga Ozhéta posebej?

Odg. Boshja rasodéta véra naf vuzhí posebej, de je Bog Ozha vse stvaril.

Pr. Kaj naf boshja rasodéta véra vuzhí od druge boshje perfhone?

Odg. Boshja rasodéta véra naf vuzhí, de je druga boshja perfhona zhlovek postala.

Pr. Sakaj je druga boshja perfhona zhlovek postala?

Odg. Druga boshja perfhona je zhlovek postala, de bi sa nafhe gréhe sadoosti storiga, naf skos svojo terplénje ino smert s' nebeshkim ozhétam spravila, ino od vezhniga pogublénja odréshila.

Pr. Kaj naf je druga boshja perfhona vuzhíla?

Odg. Druga boshja perfhona naf je zhednosti vuzhíla, ino sglede sa posledovanje dala.

Pr. Kaj naf rasodéta véra vuzhi od svetiga Duha?

Odg. Rasodeta véra naš vuzhi, de naš Bog sveti Duh v' svétimu kerstu, ino skos vréden vshitek drugih svetih Sakramentov posveti, ali posvezhenje v' naš pomnoshi.

e. Od Kristusa isrozhene pomozhi sa našho isvelizhanje.

Pr. Kaj je Jesus k' našhimu isvelizhanju isrozhil?

Odg. Kristus je dershanje boshjih sapovedi, molitvo ino svete Sakramente sa pomozhi k' našhimu svelizhanju isrozhil.

Pr. Kaj naš je Kristus vuzhil?

Odg. Kristus naš je keršhanško pravizo vuzhil.

Pr. Kako naš je Kristus kerškansko pravizo vuzhil?

Odg. Kristus naš je keršhanško pravizo vuzhil, de je naš od hudiga odvrazil, ino k' dobrimu ali k' zhednosti budil.

Pr. Kaj je Kristus vstanovil?

Odg. Kristus je zirkvo, vidno sbiralishe svojih vérnih, vstanovil.

Pr. Kdo more vud zirkve Kristusove biti?

Odg. Vli tisti morejo vudi zirkve Kristusove biti, kateri hozhejo svelizhani biti.

Pr. Koga nam je Kristus poslal?

Odg. Kristus je svetiga Duha poslal, kateri naš vso resnizo vuzhi.

Pr. Kaj je Kristus obljubil?

Odg. Kristus je obljubil per svojih ostati, noter do konza svetá.

Pr. Kaj je zirkva?

Odg. Zirkva je steber ino terdnost refnize.

Pr. Kakšhno oblast imá zirkva?

Odg. Zirkva imá oblast, v' prepirih zhres vérne ino djanjske navuke soditi.

Pr. Koga ima zirkva sa poglavarja?

Odg. Zirkva ima Jesufa Kristufa sa nevidniga, ino rimskiga Papesha sa vidniga poglavarja.

d. Od stana zhlovekov.

Pr. Kako sta perva zhlovéka stvarjena bila?

Odg. Perva zhloveka sta od Boga pravizhna ino po njegovi podobi stvarjena bila?

Pr. Po zhém sta se perva zhlovéka pohujshala?

Odg. Perva zhloveka sta se po radovolnim prelomlenji boshje sapovedi pohujshala.

Pr. Kako sta se perva zhlovéka pohujshala?

Odg. Perva zhlovéka sta se od dobriga odvernila, ino k' hudimu nagnjena postala.

Pr. Kakshno shkodo nam je gréh pervih zhlovekov prinesel?

Odg. Greh pervih zhlovekov nam je sgubo svelizhanske gnade ino nagnjenje k' hudimu prinesel.

Pr. Kako se zhloveki v' oglédi na Boga na svét narodijo?

Odg. Zhloveki se v' oglédi na Boga kak otrozi jése na svét narodijo.

Pr. Kaj mi skos kerst postanemo?

Odg. Mi skos kerst postanemo otrozi ino prijateli boshji, vudi zirkve Jesula Kristufa.

Pr. Od zhésā bomo skos kerst ozhifheni?

Odg. Skos kerst bomo od poêrbaniga gréha ozhifheni.

Pr. Od zhésā bomo skos Sakrament pokore resheni?

Odg. Skos Sakrament pokore bomo od vezhnih shtrafing, ino od dolga tistih smertnih gréhov resheni, katére smo po kerstu storili.

Pr. Ali smo dolshni, zhe so nam gréhi odpulheni, she zhasne shtrafinge terpéti?

Odg. Mi smo dolshni, zhe so nam gréhi odpulheni, zhasne shtrafinge terpéti.

Pr. Katére so shtrafinge poêrbaniga gréha?

Odg. Shtrafinge poêrbaniga gréha so mnogotére nadloge ino slabosti telésā ino dushe, posebno pa smert.

Pr. Kaj je smert?

Odg. Smert je lozhenje dushe od trupla?

Pr. Kaj je dusha zhlovéka?

Odg. Dusha zhlovéka je zhisti duh, tisto bitje, katéro v' nas misli ino hozhe.

Pr. Kako dolgo bo dusha shivéla?

Odg. Dusha zhlovéka je nevmerjozha; bo smiram ino vezhno shivéla.

Pr. Kaj se bo s' dushoj zhlovéka po smerti sgodilo?

Odg. Dusha zhlovéka bo po tém, kar je zhlovek dobriga ali hudiga storil, po smerti sato poplazhana ali poshtrafana.

Pr. Kaj se bo enkrat s' teléfami mertvih sgodilo?

Odg. Teléfa mertvih bodo na konzu svetá od mertvih vstale; vsako telo bo s' svojoj dušhoj sflénjeno.

Pr. Kaj se bo po vstajenju mertvih sgodilo?

Odg. Ljudjé bodo po vstajenju od Jesufa Kristufa sojeni, ino njih trupla vezhniga raja v' nebesih, ali vezhniga terplenja v' peklu deléshne.

(*Trétji tjéden.*)

2. *Djanjski navuki.*

Pr. Kako nas vuzhijo keršhanški djanjski navuki djanja ravnati?

Odg. Keršhanški djanjski navuki nas vuzhijo djanja tako ravnati, de so Bógu dopadlive.

a. *Od dolshnosti.*

Pr. Kaj so dolshnosti?

Odg. Dolshnosti so djanja, katére smo storiti dolshni.

Pr. Kdé je sploshen navuk od nashih dolshnost sapopaden?

Odg. Sploshen navuk od nashih dolshnost je v' desét sapovedih boshjih sapopaden.

Pr. Kdé she se nekatére posébné dolshnosti v' Katelismi najdejo?

Odg. Nekatére posébné dolshnosti se najdejo tudi v' postavah od keršhanškiga vupanja, od svetih Sakramentov, ino posébnó

v' postavi od keršhanške pravize, ino bodo v' téh postavah katehisma rasloshene.

Pr. Kako mnogotére dolshnosti raspostaviti ino rasedéiti snamo?

Odg. Mnogotére dolshnosti na to visho raspostaviti ino rasedéiti snamo: mnogotére dolshnosti so, namrezh proti Bogu, proti sam sebi, proti blishnimu.

Pr. Kdo je dolshnosti proti Bogu, proti sam febi ino proti blishnimu ispolniti dolshen?

Odg. Vsaki zhlovek je té dolshnosti ispolniti dolshen; nikdo bi ne smél v' njih nevéden biti.

b. Poglavitna postava keršhanškiga djanjskiga navuka.

Pr. Katéra je poglavitna postava keršhanškiga djanjskiga navuka?

Odg. Poglavitna postava keršhanškiga djanjskiga navuka je: Stori is ljubésni proti Bogu vse, kar je njegovim popolnostim, ino v' téh vstanovlenim dolshnostim, ino kar je njegovi rasodéti véri permérjeno; stori, kar navuk Jesusa Kristusa sapové, kar tvoje lastno, pa pravo dobro, ino frezho tvojih blishnih povisha. Opušti, kar je tému naproti. Ljubi blishniga kakor sam sebe; bodi zhednosten.

c. Kaj zhednost je.

Pr. Od kakshne zhednosti v' navuki boshje vére govorimo?

Odg. V' navuki boshje vére famo od keršhanfke zhednosti govorimo.

Pr. Kako nash katehisem keršhanfko zhednost popishe?

Odg. Keršhanfko zhednost nash katehisem tako popishe: keršhanfka zhednost sploh je dar, katériga Bog s' posvezhujozhoj gnadoj v' dušho vlije.

Pr. Sakaj bo keršhanfka zhednost od Boga v' zhloveka vlíta?

Odg. Keršhanfka zhednost bo od Boga v' zhloveka vlíta, de bo volja zhlovešhka takih del samoshna ino obudna, katére so postavam Jesusa Kristusa permérjene, ino vezhniga shivienja vredne.

Pr. Je li vezh kakor ena zhednost?

Odg. Prav ino sploh govoriti je le ena zhednost.

Pr. V' zhém obstoji zhednost?

Odg. Zhednost obstoji v' terdni volji, bres isvsetia po sapovedih boshjih, po postavah Jesusa Kristusa ino njegove zirkve, kakor tudi po svoji vesti djati. Is té poglavitne zhednosti svirajo mnogotére pošébné zhednosti.

Pr. Od zhéfa imajo mnogotére pošébné zhednosti svoje iména?

Odg. Mnogotére pošébné zhednosti imajo svoje iména od svojih mnogotérik konzov, ino so ali boshje ali djanifke; ino tudi od svojih mnogotérik predšeb.

d. Kaj brumnost ali poboshnost je.

Pr. Kdo se brumen ali poboshen imenuje?

Odg. Ljudjé, katéri so savolo Bogá zhednostni, se imenujejo brumni ali poboshni.

Pr. V' zhém ne obstojí brumnost?

Odg. Brumnost ali poboshnost ne obstoji v' svojovalni, posébní ino spazheni vishi shivéti.

Pr. V' zhém obstojí brumnost?

Odg. Brumnost obstojí v' stanovitnim persadévanju storiti, kar je Bogu dopadljivo; tedaj tudi v' dopernashanji takih del savolo Bogá, katére srezho zhloveshkih foséshin povishajo.

Pr. Kaj je od vshitka posvetnih rezhi v' oglédi na poboshnost sapomniti?

Odg. Vshítek posvetnih rezhi poboshnosti ni naproti; ona samo prepové, nje greshno vshivati.

§. III.

(Shterti tjéden.)

Kako se véra v' djanji skashe.

1. Kdo véro imá.

Pr. Katéri zhlovek skashe, de véro imá?

Odg. Tisti zhlovek v' djanji skashe, de véro imá, katéri poshtovanje proti Bogu ino boshjim rezhém imá; katéri v' svojemu djanju ino opushanju Bogá pred ozhmi imá.

Pr. Po zhém se zhlovek, katéri véro imá, ravnati more?

Odg. Zhlovek, katéri véro imá, more perpravlen ino priden biti, se po boshji volji ravnati.

Pr. Kako je zhlovek, katéri véro imá, Bogá moliti ino zhaštiti dolshen?

Odg. Zhlovek, katéri véro imá, je dolshen Bogá tako moliti ino zhaštiti, kako Bog moljen ino zheshtén biti hozhe.

Pr. Kako zhlovek véro fkasati more?

Odg. Zhlovek more véro snotrej ino svunaj fkasati.

2. *Kako se véra snotraj v' djanji fkashe.*

Pr. Kako zhlovek véro snotraj fkashe?

Odg. Snotraj zhlovek véro fkashe, kadar boshjimu rasodénju nepomuden dopadenje dá, fklepam zirkve se pokorno podvershe, na Bogá vupa ino se sanese, njega ljubi.

Pr. Kako zhlovek fhe dalej véro snotraj fkashe?

Odg. Zhlovek fhe dalej véro snotraj fkashe, kadar svoje misli k' Bogu povsdigne, ino sa njegovo gnado prosi, ino s' njoj svesto déla.

Pr. K' zhému tifti, katéri véro imá, perpravlen biti more?

Odg. Tifti, katéri véro imá, more perpravlen biti, Bogu flushiti, ino si more terdno naprejvseti, njegovi naj svetejšhi volji se podvrézhi, ino jo svesto spolniti.

3. *Kako je véra svunaj v' djanji fkashe.*

Pr. Kako zhlovek véro svunaj fkashe?

Odg. Svunaj zhlovek véro fkashe fkos refnizhno spolnenje boshjih sapovedi, ino zirkvénih sapovedi, fkos ozhitno molitvo, ino fkos opravlanje flushbe boshje.

Pr. V' zhém obstoji poglaviten dél svunajne vére per pravovérnih?

Odg. Poglaviten dél svunajue vére per pravovérnih obstoji v' ofru svete meshe ino v' vrédnimu vshitku svetih Sakramentov.

Pr. S' zhém kristjan kerfhanfki navuk rasfhirati more?

Odg. Kristjan more fkos poslušhanje boshje beséde, ino fkos branje brumnih bukviz kerfhanfki navuk rasfhirati.

Pr. Sakaj je kristjan dolshen, boshjo besédo poslušhati ino brumne bukvice brati?

Odg. Kristjan je dolshen, boshjo besédo poslušhati, ino brumne bukvice brati, de se k' dobrimu budi, ino navuzheniga ne posabi.

Opomini.

1. *Savolo slushebnikov vére ino dushnih pastirjov.*

Pr. Sakaj more kristjan slushebnike vére ino poséбно dushne pastirje zhaštiti?

Odg. Slushebnike vére ino poséбно dushne pastirje more kristjan kakor delívze svetih Sakramentov, kakor prošnike per Bogu, kakor vuzhenike naj imenitnejfhih ino naj potrebnejfhih refniz visoko zhaštiti.

Pr. Kaj so kristjani dolshni savoljo mnogo-
térh fhég v' zirkvi, ino boshjih opravil?

Odg. Kristjani so dolshni, fhege v' zirkvi
ino boshje opravila, katére je ona po-
terdila, v' zhafti iméti, ino jih ne sani-
zhovati.

2. *V' zhém resnizhna poboshnost obstoji.*

Pr. V' zhém ne smémo poboshnosti iskati?

Odg. Poboshnosti ne smémo iskati v' rezheh,
katére si kdo sam isvoli, ali katére so
soper ljubésen blishniga, ali naf od
spolnenja nashih dolshnosti sadershujejo.

Pr. V' zhém obstoji prava poboshnost?

Odg. Prava poboshnost, s' katéroj déla nashé
vére morejo opravlene biti, obstoji po-
fébno v' spravlenji nashih misli pred
Bogam, bres radovolniga rasmishljenja,
kakor tudi v' sedinenji nashiga serza ino
nashiga poshelénja s' Bogam.



Tage.

Einnahme.

Protus u. Hiacinth. ↑

fl.

kr.

1

übertrag.

1659

.regnerisch, dann heiter.

↑

10

burga, Jungf.

10

